

Illustrer : periodiek voor de alumni van de Universiteit Utrecht

<https://hdl.handle.net/1874/404255>

Spinozaprijs voor immunoloog Hans Clevers

Kikker onthult oorzaken van kanker

Beroep: psychiater

Werken met lastige lieden

Universiteitsmuseum wordt spannender

Gratis voor alumni

**'Paul Schnabel bepaalt thema's
van het publieke debat'**

Gastspreker op Universiteitsdag 6 april

Kwartaalblad voor de afgestudeerden van de Universiteit Utrecht • Nr 26 • Maart 2002 • Oplage 58.000 • www.alumni.uu.nl

Universiteit Utrecht

Column Paul Schnabel

Zicht op Central Park

Deftiger en duurder bestaat niet. Een appartement aan de Upper East Side in New York. Ik zit aan tafel met Hillary Clinton, de acteur Sidney Poitier, de president van Harvard, een vertegenwoordiger van het Vaticaan en onze gastvrouw, die uit eigen middelen een fantastisch rijk geëquipeerde middelbare school op Long Island op de been houdt. De wijnen zijn Frans, het eten Amerikaans, met als toetje een kolossale pecan pie en veel vanille-ijs. We nemen allemaal deel aan het World Economic Forum en discussiëren vanavond over The global evolution of education. Achter ons zit een mevrouw die alles opschrijft. De grote vraag is hoe we iets kunnen doen ter verbetering van de global cultural understanding. Of nee, dat is te Hollands geformuleerd, we gaan daar niet iets aan doen, we gaan het probleem op zijn Amerikaans definitief oplossen. De mooiste ideeën vliegen over tafel, maar de meeste steun vindt toch de gedachte van een wereldcurriculum van 100 uur. Alle kinderen zouden op school zoveel tijd moeten kunnen besteden aan een door de Verenigde Naties opgezet lespakket, dat hen leert vreedelievende en tolerante burgers te worden, die zich gelukkig voelen in een multiculturele samenleving. Ik zie nog wel wat wetten en bezwaren in de weg staan, maar ja, Elsschot wordt in deze kring niet gelezen.

Het idee van een wereldcurriculum slaat aan. Op de laatste dag van het World Economic Forum komt het in het Waldorf-Astoria Hotel opnieuw in een nu veel grotere vergadering op tafel. Nobelprijswinnaar Elie Wiesel geeft er een nieuwe draai aan. Spreek af dat ieder land dat lespakket opbouwt rond de vier beste eigenschappen van de traditionele vijand. Nederlanders zouden zo beter over Duitsers leren denken en Belgen over Nederlanders. De voorzitter van het College van Bestuur van een universiteit in Israël weet zeker dat hij wel iets goeds over de Palestijnen kan zeggen, maar dat dit omgekeerd zeker niet het geval is. De Colombiaanse collega weet wel zeker dat hij niets moois over de drugsmokkelaars in zijn land kan vertellen en ook de Amerikanen hebben moeite met de betere kanten van Osama Bin Laden. De vrouw van de president van de World Bank weet zeker dat de bank voor zo'n wereldverbeteringsproject geld over heeft. Het moet ook allemaal zo vroeg mogelijk beginnen, als kinderen nog heel klein zijn, en tot het hoger onderwijs doorgaan.

Het klinkt allemaal wat naïef, maar het is een poging om aan de oorlogstaal van president Bush te ontsnappen, niet wanhopig te worden van de escalatie in het Israelisch-Palestijnse conflict en vooral het contact met de Islam niet te verliezen. De Verlichting is in de Verenigde Staten nog niet dood. Redelijkheid is een menselijke kwaliteit die door goed onderwijs en goede begeleiding zo versterkt kan worden, dat nieuwe generaties van oorlog zullen afzien en elkaar beter zullen begrijpen en respecteren. Het is een verleidelijke gedachte dat onderwijs de wereld zal verbeteren en bijna nog verleidelijker te denken dat gemeenschappelijk onderwijs dat zal doen. Het motto van de bijeenkomst was een in dat opzicht tekenend citaat van H.G. Wells: Human history is a race between education and catastrophe. Daar leek me nog wel wat discussie over mogelijk, maar zo gaat dat niet in Amerika. De vraag is nooit of er wel sprake is van een race en of dit de deelnemers zijn. Er is altijd een race en de kunst is om hem te winnen. Wie het tot een uitzicht op Central Park heeft gebracht, is een meester in die kunst.

Reageren? Illustrer.redactie@csc.uu.nl

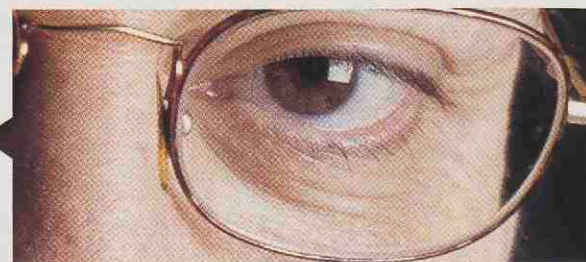
6

De code van de kikker
Spinozapremie-winnaar Hans Clevers

10

Het grote verhaal

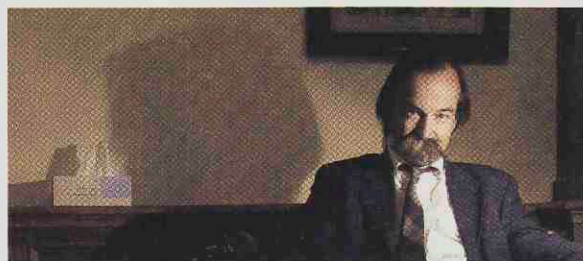
Paul Schabel opent Universiteitsdag

12

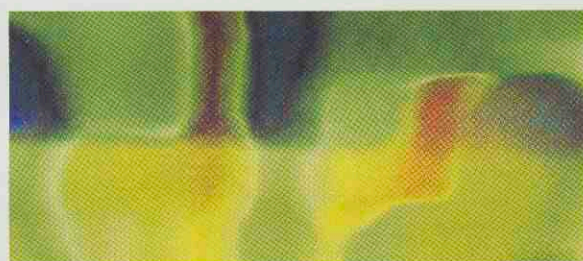
Werken met lastige lieden

Beroep: psychiater

14

Universiteitsmuseum
heeft zijn naam niet mee

15

Universiteitsdag 2002

Programma voor alle alumni

En verder:

Faculteiten gaan samen in zeven clusters	3
Nieuws	4
Muziek verbreedert oud USKO-leden	8
David de Wiedlezing door Henk van Os	8
De leermeester: Kistenkas over Maarten Bos	9
Alumniservice	19
Publicaties	23
Column: Camiel van den Boogaard	24
De Zijsprong van Remko Scheffer	24

De huidige veertien faculteiten van de Universiteit Utrecht zullen in de loop van volgend jaar zijn ondergebracht in zeven groepen met elk een eigen decaan. Dat stelt het college van bestuur voor om te komen tot een slagvaardiger organisatie. Bij de alfa-gammafaculteiten verandert er niet zoveel, vooral de biomedische faculteiten hebben hun bedenkingen.

Foto: Ivar Pel

Biomedische decanen zijn vooralsnog sceptisch

Faculteiten gaan samen in zeven clusters

College en decanen stellen de volgende groepsindeling voor: Humaniora (Geestes- en Cultuurwetenschappen), Wiskunde- en Natuurwetenschappen, Geo-wetenschappen, Biomedisch, Medisch, Sociale Wetenschappen en Recht, Economie en Bestuur. Per cluster is er een wetenschapper als voortrekker aangewezen bij de verdere uitwerking van dit plan.

De clustering zal de komende maanden verder moeten worden uitgewerkt. Volgens collegevoorzitter Veldhuis hoeft die uitwerking niet voor alle groepen tot exact dezelfde organisatievorm te leiden. Het college zal voor het einde van het jaar een besluit nemen. De nieuwe bestuurlijke organisatie zou na overleg met alle betrokkenen begin 2003 kunnen worden ingevoerd.

Een voornaam argument van het college van bestuur om nu, tien jaar na de laatste bestuurlijke vernieuwing, met dit voorstel te komen is de behoefte aan verdere professionalisering van het facultaire bestuur. Daarnaast ontstaan steeds meer initiatieven op het gebied van onderwijs en onderzoek over de grens van de huidige faculteiten heen. Voorbeelden zijn de opleidingen economie en biomedische wetenschappen. De universiteit wil duidelijkheid creëren over de zeggenschap door deze initiatieven in de portefeuille van een van de zeven nieuwe decanen onder te brengen. Het college van bestuur meent dat deze bestuurlijke vernieuwing geen gedwongen ontslagen tot gevolg zal hebben. Het college stelt met nadruk dat de bestaande faculteiten door de vernieuwing niet opgesplitst worden. De huidige decanen zullen als 'vak'decaan voor hun discipline blijven optreden.

Academisch Biomedisch Centrum

'Wij hebben moeite met dit voorstel', zegt decaan Bult van Farmacie. Zijn faculteit is - onder voorbehoud - samen met de interfacultaire opleiding biomedische wetenschappen in één groep geplaatst met Diergeneeskunde. Maar Bult en zijn collega's bij Farmacie zijn teleurgesteld dat het college van bestuur niet heeft gekozen voor de vorming van één groep, bestaande uit de vijf faculteiten die sinds enkele jaren succesvol samenwerken in het Academisch Biomedisch Cluster (ABC): Geneeskunde, Diergeneeskunde, Farmacie,

Scheikunde en Biologie. Volgens directeur Crommelin van het onderzoeksinstituut van Farmacie staat de nieuwe indeling op gespannen voet met de profilering van Utrecht als biomedisch zwaartepunt. 'Ik zag in Utrecht een ABC ontstaan waarbij ik een redelijk warm gevoel kreeg. Dit voorstel loopt daar dwars doorheen.'

Ook onderzoeksdirecteur Verheijden van Diergeneeskunde is verbaasd dat de succesvolle biomedische samenwerking in het collegevoorstel niet herkenbaar is. 'Het zou onze voorkeur hebben om die samenwerking ook bestuurlijk gestalte te geven.'

'Ik moet niet denken aan één superfaculteit met één superdecaan'

Dat zo'n ABC-groep - overigens ook tot teleurstelling van rector magnificus Gispen - niet in het voorstel voorkomt, is te wijten aan de faculteiten Biologie en Scheikunde. Zij spraken hun veto uit omdat ze vrezen dat een al te sterke bestuurlijke binding in ABC-verband hun twee faculteiten uit elkaar zal trekken. Zowel de ecologen binnen Biologie als de medewerkers van het Debye Instituut van Scheikunde - een samenwerkingsverband met Natuur- en Sterrenkunde - zullen er in een biomedische eenheid zodanig bij komen te hangen dat zij hun toevlucht wellicht liever elders zoeken, zo luidt de verwachting. Omdat het college van bestuur ten koste van alles wil voorkomen dat de bestaande faculteiten het loodje leggen, is gekozen voor indeling van de twee faculteiten in het bèta-cluster. Decaan Vliegthart van Scheikunde, een erkend voorvechter van het ABC, bevestigt dat de eenheid binnen zijn faculteit voor hem voorop staat. Hij vraagt zich overigens af of de gevolgen van de nu voorgestelde indeling voor het ABC wel zo rampzalig zullen zijn als bij Farmacie wordt gesuggereerd. 'Hoe je de zaak ook indeelt, er zullen altijd bestuurlijke grenzen blijven waaroverheen je met elkaar moet samenwerken.'

Maar Crommelin vreest in Utrecht voor Groningse toestan-

den. 'Daar maakt Farmacie bestuurlijk deel uit van de koepelfaculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen, terwijl hun affiniteit op onderwijs- en onderzoekgebied, net als de onze, in de medische hoek ligt. Dat leidt bij onze Groningse collega's tot een spagaat die voor allerlei praktische problemen zorgt bij de organisatie van onderwijs en onderzoek.'

Geocluster

Bij grote faculteiten als Letteren, Rechten en Sociale Wetenschappen verandert er niet zo veel. Daar kan men waarschijnlijk wel leven met de plannen. Opvallend is het onversneden enthousiasme bij Ruimtelijke Wetenschappen over de vorming van een geo-cluster samen met de faculteit Aardwetenschappen. Decaan Hooimeijer ziet de toekomst helemaal zitten: 'Ik ben het eens met het college dat er zo langzamerhand behoefte is aan een wat logischer indeling in grotere bestuurlijke clusters van min of meer gelijke omvang. En gezien het feit dat onze faculteit als geen andere in Utrecht de integratie tussen bèta en gamma in het vaandel draagt, ben ik zeer tevreden met het voorstel om ons samen met Aardwetenschappen te laten opgaan in een geo-cluster. Onze fysisch geografen werken al nauw met de geologen samen en ook op het gebied van de milieuwetenschappen liggen er kansen.'

Alle betrokkenen erkennen dat clustering voordelen kan hebben. Iedereen erkent ook het probleem dat steeds nieuwe, interfacultaire opleidingen onder verschillende decanen vallen, het zogeheten codecanaat. Dat maakt de besluitvorming niet gemakkelijk. Met name de opleiding economie lijdt onder het gemis aan een eigen decaan, die knopen kan doorhakken. 'Maar het college moet oppassen dat het niet doorslaat', meent Biologie-decaan Hoekstra. 'Samenwerking met collega-faculteiten prima, maar dan wel graag in een los federatief verband. Ik moet niet denken aan één superfaculteit met één superdecaan. In Amsterdam bestaat zo'n koepelfaculteit, maar die werkt voor geen meter. De decaan staat in zo'n grote organisatie veel te ver af van de werkvloer.'

[Erik Hardeman/Ublad]

Nieuws

Verkorte opleiding Geneeskunde

De Universiteit Utrecht is in samenwerking met het Universitair Medisch Centrum Utrecht (UMC Utrecht) begonnen met de ontwikkeling van een nieuwe, verkorte opleiding Geneeskunde.

De vierjarige medische masteropleiding die per 2003 moet starten, gaat School of Utrecht Medical Masters (SUMMA) heten. Deze nieuwe opleiding wordt ontwikkeld naast de bestaande zesjarige medische opleiding en wordt bekostigd uit overheidsmiddelen. Afgestudeerden van de SUMMA zijn zowel nationaal als internationaal gekwalificeerd basisarts en master of sciences in medicine.

Artsentekort

Met deze nieuwe opleiding kunnen in kortere tijd artsen op de arbeidsmarkt gebracht worden. Hiermee speelt Utrecht in op het grote artsen-

tekort. Universiteit en UMC Utrecht realiseren de eerste Nederlandse geneeskundeopleiding volgens de bachelor-masterstructuur. Jaarlijks worden maximaal 48 studenten tot SUMMA toegelaten. De opleiding is alleen toegankelijk voor gegadigden met voldoende biomedische kennis. Er komt dan ook een toelatingsprocedure. Studenten volgen een programma dat is aangepast aan hun voorkennis. Het eindniveau dat zij bereiken is hetzelfde als dat van de zesjarige reguliere opleiding, namelijk dat van basisarts conform de Nederlandse wetgeving. Extra is dat zij de opleiding afsluiten met het Amerikaans artsexamen. Het laatste jaar van de opleiding is een schakeljaar naar de verschillende medische vervolgoedingen, zoals die voor huisarts en specialist. Ook de reguliere Utrechtse geneeskundeopleiding wordt hier vanaf 2004 mee afgesloten.

Eredocoraat voor Kopland

De Universiteit Utrecht reikt tijdens de 366e dies op 26 maart een eredoctoraat uit aan dichter/psychiater Rutger Kopland. Kopland krijgt zijn eredoctoraat vanwege zijn dichtelijke oeuvre, dat tot het belangrijkste uit de Nederlandse poëzie gerekend mag worden. Onder zijn echte naam Rudy van den Hoofdakker is Kopland ook succesvol geweest als neurowetenschapper en psychiater. Het eredoctoraat wordt hem dan ook verleend vanuit de faculteiten Letteren en Geneeskunde. De neerlandicus W.J. van den Akker en psychiater R.S. Kahn treden op als erepromotor. Naast Kopland worden ook de natuurkundige Randall Hulet en de historica Margaret Jacob op 26 maart onderscheiden. De Amerikaan Randall Hulet voor zijn doorslaggevende rol op het gebied van de theoretische fysica. Zijn landgenote voor haar onderzoek naar de rol van Nederland in de Europese Verlichting.

Verbouwing Veritas bijna af

Na verschillende tegenslagen en vertragingen is de verbouwing van Veritas bijna klaar. Tijdens het openingsfeest op 10 en 11 januari konden de Veritijnen hun vernieuwde sociëteit bewonderen. De verbouwing was nodig omdat de ruimte te klein werd en de muren en ramen van het monumentale pand aan de Kromme Nieuwegracht te veel geluid doorlieten.

Foto: Ivar Pel

Nanocapsules effectiever tegen kanker

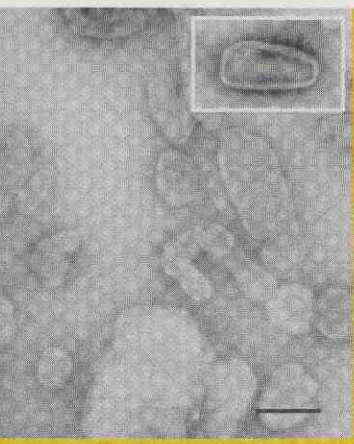
Door nanocapsules te maken van het antikankermiddel cisplatina, kan de werking op tumorcellen spectaculair worden verbeterd. Dr. Koert Burger van het Utrechtse Instituut voor Biomembranen toonde dit aan in laboratoriumonderzoek.

Met een nieuw ontwikkelde methode kunnen kanker-geneesmiddelen worden verpakt als micropillen, waardoor lokaal een hogere dosering kan worden toegediend. Een effectievere behandeling van kanker lijkt hierdoor mogelijk.

Cisplatina is een veelgebruikt antikankermiddel en met name heel effectief in de bestrijding van teelbal- en eierstokkanker. Vanwege de hoge giftigheid van cisplatina, of het ongevoelig worden van de tumor voor het middel, moet de behandeling van kankerpatiënten echter regelmatig worden gestaakt. Daarnaast reageert het middel snel met eiwitten in bloed en weefselvloeistof, wat leidt tot een sterk verminderde werkzaamheid. Door een geneesmiddel te verpakken in een vetachtig omhulsel of lipide blaasje, kan dit worden tegengegaan. Deze techniek bestaat al jaren, maar wordt nog betrekkelijk weinig toegepast vanwege de te lage efficiëntie.

Oplosbaarheid

De nieuwe methode maakt gebruik van de slechte oplosbaarheid van cisplatina in water. Cisplatina wordt gedwongen samen te klonteren, waarna het wordt voorzien van een dunne lipide laag. Zo ontstaan microscopisch kleine nanocapsules ('micropillen'). In vergelijking tot de conventionele methode van toediening, bezitten deze nanocapsules een tot wel duizendmaal hogere antikankerwerking op geïsoleerde menselijke tumorcellen in vitro. De toepasbaarheid bij kankerpatiënten moet nog worden aangetoond, maar Burger is optimistisch. 'Geneesmiddelen verpakt in lipide blaasjes zijn vrijwel altijd minder giftig voor patiënten dan het vrije geneesmiddel', zegt de onderzoeker. 'We verwachten dan ook dat we de nanocapsules in een hogere dosering bij de behandeling van kanker kunnen inzetten. Daarnaast hopen we dat tumoren als gevolg van deze methode minder ongevoelig worden voor cisplatina.'

Universiteit moet flink bezuinigen

De Universiteit Utrecht moet de komende vijf jaar 24 miljoen euro bezuinigen. Het college van bestuur wil samen met de faculteiten bekijken hoe. Snijden in het onderwijsbudget is voorlopig niet aan de orde.

Collegelid Wim Kardux: 'We moeten niet in paniek raken. Het is een fors bedrag, maar op de ruim half miljard euro omzet die we hebben gaat het om één procent per jaar.'

Een aantal oorzaken ligt aan de financiële tegenwind voor de komende jaren ten grondslag. Allereerst lopen de inkomsten van de universiteit terug. De bijdragen van het ministerie van OCenW zijn voor een deel gebaseerd op 'diploma-inkomsten', het aantal studenten dat afstudeert. Rond 1995 liep het aantal inschrijvingen terug. De Universiteit Utrecht plukt hier de komende jaren met terugwerkende kracht de wrange vruchten van. Daarnaast zijn er complicaties met de zogenaamde output-financiering. Niet elke student levert een vast bedrag op. Kardux: 'Je krijgt het aandeel uit de totale pot. Als andere universiteiten meer studenten krijgen en wij zouden gelijk blijven, daalt ons marktaandeel toch. Op dat aandeel worden de bedragen becijferd.'

Huisvestingslasten

Aan de kostenkant drukken de huisvestingslasten van de universiteit de komende jaren zwaar op de begroting. Er moet flink worden geïnvesteerd in nieuwbouw, zoals de bibliotheek, en in renovatie van de oude gebouwen die de universiteit in haar bezit heeft. In 1996 werden de universiteiten eigenaar van de panden waarin alle faculteiten en diensten zijn gehuisvest. Tot die tijd behoorden de gebouwen aan het rijk. De strenge milieuvoorschriften rond huisvesting nopen de universiteit nu tot kostbare bouwkundige aanpassingen.

Een van de eerste actiepunten zijn dan ook de opstelling van een huisvestingsprogramma en het doorlichten van de ondersteunende diensten. Een KPMG-rapport becijfert dat clustering van diensten jaarlijks een bezuiniging van 1,8 miljoen euro oplevert.

[Ublad]

Kort

Elke student een begeleider

Elke nieuwe Utrechtse student krijgt vanaf het komend academisch jaar een docent als begeleider. Deze zal de student gedurende zijn studie de weg moeten wijzen in het nieuwe bachelor-masterstelsel. Vooral in het eerste jaar moet het contact intensief zijn. De begeleiding neemt over de gehele bachelorfase zo'n twintig uur per student in beslag. Het college van bestuur wil hiervoor geen extra geld uittrekken, maar denkt er wel over te gaan om de opbouw van het portfolio.

Groei eerstejaars is er uit

In december 2001 telde de universiteit 4706 nieuwe eerstejaars, 1% meer dan een jaar eerder. De toename is veel geringer dan de voorgaande vier jaren. Gegevens uit het vwo geven aan dat het wetenschappelijke onderwijs de komende jaren weer zal krimpen en dat ook voor Utrecht een dalende trend valt te verwachten. Terwijl de Utrechtse alfa's stabiel zijn gebleven, tonen de gamma-faculteiten juist een forse vooruitgang, vooral door groei bij Communicatie- en Informatiewetenschappen (+64%), Psychologie (+21%) en Bestuurskunde (+19%). Tegenvallend was de belangstelling voor onder meer Godgeleerdheid (-27%) en Economie (-11%). Dit blijkt uit de zogeheten 1 decembertelling. De klappen vielen dit jaar in de bètahoek. Het aantal eerstejaars studenten in de faculteiten Farmacie, Scheikunde en Biologie is gemiddeld met ruim vijftien procent gedaald. Bij Wiskunde is de instroom zelfs gehalveerd. Tegenover deze sombere cijfers staat in de bètahoek een sterke stijging bij Natuur- & Sterrenkunde en in mindere mate bij Informatica. Maar in totaal zijn de Utrechtse bètafaculteiten er dit jaar bijna tien procent op achteruit gegaan. Opvallend is de stijging bij het University College met 32%.

Communicatie-advies

Studenten Corps

Om de contacten met de pers te professionaliseren en om meer openheid te geven over de vereniging, heeft het Utrechtsch Studenten Corps (USC) de hulp ingeroepen van een communicatieadviesbureau. Net als in het bedrijfsleven moet het USC zich gaan verantwoorden voor zijn activiteiten. Alles binnenshuis houden 'omdat de mensen het toch niet begrijpen' is volgens het bureau een gepasseerd station. 'Het Corps moet met de tijd meegaan.'

Lezing Geelhoed voor Amerikaanse alumni

'Als je onzichtbaar blijft, ben je verloren. Dat geldt net zo hard voor universiteiten als voor de euro'. Met deze uitspraak zet Ad Geelhoed de toon voor de lezingen die hij eind maart houdt voor Utrechtse alumni in New York en Washington. Daarin belicht hij de Europese financiële integratie na de invoering van de euro. In een interview in de internationale newsletter voor alumni bepleit Geelhoed een verdergaande Europese politieke integratie om daarmee de euro meer zichtbaar te maken. Zo wordt in Amerika de dollar niet alleen geassocieerd met Wall Street, maar ook met Bush.

Ad Geelhoed is Advocaat Generaal van het Hof van Justitie van de EU en bekleedt daarnaast in Utrecht de leerstoel Europese politieke integratie. Zoals hij pleit voor de zichtbaarheid van de euro, zo pleit hij ook voor de zichtbaarheid van de universiteit in internationale netwerken. Organisaties zonder netwerk – zo is zijn stellige overtuiging – zijn gedoemd ten onder te gaan. Alumni-netwerken zijn belangrijk voor de versterking van het universitaire profiel.

Utrecht lectures 2002

New York, donderdag 21 maart, 18.00 uur, The Netherland Club (3 West 51st Street) Washington, vrijdag 22 maart, 18.00 uur, John Hopkins University (1740 Massachusetts Avenue N.W.)

De 'UU International Alumni News' wordt gepubliceerd op de website (www.alumni.uu.nl). In de Amerikaanse kamer kunnen Utrechtse alumni zich ook aanmelden voor de lezingen in New York en Washington.

Docenten van het jaar

Op vrijdag 11 januari is tijdens de tiende Utrechtse universitaire onderwijsconferentie 'Het Onderwijs Meester' de prijs 'docent van het jaar' uitgereikt. De winnaar is mw.dr. Isabel Thunnissen, docent-onderzoeker bij de opleiding geneeskunde van de faculteit Geneeskunde. De prijs voor het beste jonge docenttalent ging naar mw.dr. Bernadette van de Rijt, docent-onderzoeker bij de opleiding pedagogiek van de faculteit Sociale Wetenschappen.

Isabel Thunnissen en Bernadette van de Rijt, docenten van het jaar

Foto's: Paul Romijn

Spinoza-prijs

De Spinozapremie wordt wel de Nederlandse Nobelprijs genoemd. Begin februari namen Utrechtse onderzoekers twee van de vier door NWO toegekende prijzen in ontvangst. Immunoloog Hans Clevers voor zijn baanbrekende werk op het gebied van het kankeronderzoek. Zijn Utrechtse collega Hans Oerlemans vanwege zijn bijdragen aan het klimaatonderzoek (zie ook vorige Illuster 25, december 2001).

Hans Clevers: "We hoorden bij de eersten die met DNA werkten."

'Soms ben ik blij dat mijn subsidiegevers hier nooit in het lab komen, want meestal doen we iets heel anders met hun geld dan we ze hebben verteld.' Hans Clevers lacht breeduit. 'Europese geldgevers hebben daar vaak moeite mee. De Europese Commissie heeft het liefst dat je voorspelt dat je op 3 mei volgend jaar dat en dat ontdekt. Maar dat kan helemaal niet. Iemand die specifiek naar de oorzaak van darmkanker had gezocht, was waarschijnlijk nooit op TCF gestuit.'

De ontdekking van het eiwit met de prozaïsche naam TCF, vestigde de naam van Clevers als biomedisch onderzoeker. Hij studeerde in Utrecht, zowel biologie als geneeskunde. Na een verblijf in Amerika keerde hij eind jaren tachtig terug naar de Domstad met één brandende onderzoeksvraag. 'Ik was al heel jong gefascineerd door het feit dat één enkele bevruchte eicel kan uitgroeien tot zo'n groot, prachtig functionerend organisme. Welke moleculen en eiwitten zijn daarbij betrokken? Ik wilde dat uitzoeken in een vak dat dichtbij de geneeskunde stond. Op dat moment was die vraag in de immunologie een 'hot item'. Daar vroegen men zich af hoe het komt dat een stamcel de ene keer een cel van het afweersysteem wordt en de andere keer een rode bloedcel. Zo ben ik in dit vak beland.'

'Zo Hans, jij gaat dus verzuren in de polder?'

Mazzel

Clevers, die vier jaar als postdoc in Harvard had gewerkt, legde met Amerikaanse flair zijn eisen op tafel. 'Ik had in Amerika een 'fellowship' gekregen, dus mijn salaris had ik bij me. Ik wilde alleen nog een eigen lab, een aio en een analist. Eerst ben ik naar het Nederlands Kanker Instituut gestapt, het Nederlandse topinstituut op dit gebied. Maar directeur Piet Borst zei: je kunt één analist krijgen, 'that's it'. Toen toenmalig AZU-voorzitter Gerlach Cerfontaine er lucht van kreeg, reageerde hij: 'Is die Clevers goed? Oké, laat hem maar komen en geef hem wat hij vraagt.' Nog diezelfde avond belde Piet Borst me op. 'Zo Hans, jij gaat dus verzuren in de polder?' zei hij letterlijk. Het zat hem niet lekker dat ik voor Utrecht gekozen had.'

Clevers kan zich de begintijd in Utrecht nog goed herinneren. 'We behoorden bij de eersten die met DNA werkten. Ik moet eerlijk toegeven dat we toen onvoorstelbare mazzel hebben gehad. Terwijl we min of meer in den blinde op zoek waren gegaan naar genen en eiwitten die een rol zouden kunnen spelen bij de vorming van cellen van het afweersysteem, hadden we nog voor Kerstmis met TCF een nieuw en nog onbekend eiwit geïdentificeerd dat onze 'claim to fame' zou worden.'

Telefoon

Lang en vaak moeizaam onderzoek leidde de groep van Clevers tot steeds meer inzicht in de werking van TCF. Maar de echte doorbraak kwam toen hij in 1997 ontdekte dat het gen waar TCF aan is gekoppeld, een cruciale rol speelt bij het ontstaan van darmkanker, een ziekte waardoor vijf procent van de wereldbevolking wordt getroffen. 'Dat was de ontdekking die onze reputatie definitief heeft gevestigd en

waarvoor we nu het meest geciteerd worden. Onlangs is in het laboratorium gebleken dat als de kankerverwekkende mutatie van het TCF-gen wordt rechtgezet, de tumorvorming stopt en de kankercel weer een normale cel wordt. De grote vraag is nu dus of we een geneesmiddel kunnen ontwikkelen dat deze werking bij mensen heeft.' Samen met zijn Utrechtse collega Hans Bos en met drie Duitse onderzoekers heeft Clevers voor dat doel het bedrijf Semaia opgericht. De vooruitzichten lijken veelbelovend. 'Onze aanpak is gebaseerd op het feit dat cellen elkaar onderling voortdurend chemische 'signalen' geven. Ze communiceren als het ware over hoe ze zich moeten ontwikkelen. Wat bij kanker misgaat, is dat eiwitten die die signalen moeten doorgeven door een mutatie zelf signalen gaan uitzenden, waardoor ze cellen tot deling aanzetten. Het is alsof de telefoon opeens zelf gaat bellen. Wat wij nu proberen is om die ongewenste activiteit door een chemisch blok onmogelijk te maken. We hebben inmiddels een stof geïsoleerd die goed werkt in darmkankercellen in het lab. Nu testen we in muizen met darmkanker. Over een jaar of vijf hopen we te weten of die stof de basis kan vormen voor een geneesmiddel tegen darmkanker bij mensen.'

Onorthodox

Dat Clevers en de zijnen het geheim van TCF konden ont-radselen, was mede te danken aan hun onorthodoxe aanpak. 'Op een gegeven moment kregen wij door dat TCF een belangrijke rol speelde in de kikker en de fruitvlieg. De code van het gen bleek ook voor te komen bij andere organismen. Andere immunologen zouden waarschijnlijk hebben gezegd: een vliegeneiwit? Dat is niet onze afdeling. Maar dankzij mijn biologische achtergrond wist ik dat kikkers en vliegen in genetisch opzicht niet zo veel verschillen van mensen. Dat blijkt ook wel want dezelfde mutatie waardoor mensen darmkanker krijgen, zorgt ervoor dat aan een vlieg vier in plaats van twee vleugels groeien. Wij zijn dus met collega Destree van het Hubrecht laboratorium de kikker ingedoken en dat heeft voor een niet gering deel bijgedragen aan ons succes.'

Funest

Wat de Spinoza-winnaar betreft maakt dit verhaal opnieuw duidelijk hoe funest het is als beleidsmakers wetenschappelijk onderzoek inhoudelijk willen sturen. 'Bij mijn benoeming werd verwacht dat ik aan auto-immuunziekten zoals reuma en multiple sclerose zou gaan werken, maar ik heb meteen gezegd: ik heb geen idee hoe ik dat moet doen. Laat mij nou maar gewoon mijn gang gaan met TCF, dan kom ik vast wel met iets op de proppen dat van belang is voor de gezondheidszorg. Ik wist dat TCF te maken had met het soort processen dat ook in kanker een rol speelt. Het viel dus te verwachten dat we vroeg of laat op een vorm van kanker zouden stuiten. Maar zeker was dat niet. 'Als je in ons lab komt kijken, zou je niet geloven dat we een afdeling zijn van een ziekenhuis. Van de dertig onderzoekers werken er maar vier aan het immuunsysteem. De rest werkt in kikkers, muizen, wormen, vliegen, noem maar op. Eigenlijk kan dat helemaal niet voor een ziekenhuislab, maar zo hebben we wel de oorzaak van darmkanker ontdekt. Op zich is dat natuurlijk toeval geweest. Maar ik ben ervan overtuigd dat je dat toeval afdwingt door onderzoekers de vrije hand te laten.'

[Erik Hardeman]

kikker

Hans Clevers wint Spinozaprijs voor kankeronderzoek

Als onderzoeker ontdekte hij hoe darmkanker ontstaat. Als ondernemer stond hij aan de basis van twee Utrechtse biotechbedrijven. Als bestuurder trekt hij samen met Ronald Plasterk het Utrechtse onderzoek in 'genomics'. Op 7 februari ontving de 44-jarige Hans Clevers een van de NWO-Spinozaprijzen. Goed voor 1,5 miljoen euro onderzoeksgeld.

De code van de

De bijeenkomst

Contact tussen oud-studenten

Foto: Ivar Pel

Onlangs bestond het USKO 55 jaar. Het lustrumconcert werd niet alleen verzorgd door huidige leden, maar ook door oud-leden. 'Het eerste deel werd door de oudere oud-leden gezongen, het tweede door de dertigers en veertigers en het derde door het huidige USKO. En eerlijk gezegd klonk de tweede groep het beste', zegt Frans Alkemade. Hij is pianist bij USKO en een van de oprichters van de reünistenvereniging. 'Het enthousiasme onder de oud-leden was zo groot, dat we vonden dat we vaker dan één keer in de vijf jaar bij elkaar moesten komen.' Het vier maanden jonge reünistenbestuur van zes personen is tot nu toe vooral bezig om alle adressen van oud-leden te achterhalen. Dat gaat om ongeveer 1500 tot 2000 mensen. Plannen met de vereniging zijn er volop. Alkemade: 'We willen in ieder geval jaarlijks weekenden organiseren waarin muziekstukken worden ingestudeerd en wie weet wel kleine tourneetjes organiseren.'

Het USKO werd opgericht op 5 oktober 1945 door musicus Hans Brandts Buys. Hij had een ideaal voor de oorlog om muziek te laten verbreederen, over de zuilen heen. 'Zo'n gezelschap voor alle gezindten was toen heel bijzonder', zegt Alkemade. Zelf kwam hij bij het USKO in 1983. Hij studeerde natuurkunde ('studeren ging rustig aan in die tijd') en piano spelen was zijn vaste bijbaantje. 'Ze zaten krap bij

kas en omdat ik het zo leuk vond heb ik afgezien van salaris.' Hoewel Alkemade intussen onderzoeker is bij de faculteit natuurkunde, vindt hij het nog steeds leuk om elke donderdag, en af en toe op concerten, het huidige koor te begeleiden. Het USKO brengt jaarlijks een voor- en najaarsprogramma maar is in Utrecht vooral bekend om de uitvoering van stukken van Bach. Alkemade: 'Het mooie is dat muziek nog steeds verbreedert. Als er een enorm koor en orkest zit, ervaar je bij het openingsakkoord dat je allemaal bij elkaar hoort.'

Relatiemarkt

Vanwege de gemeenschappelijke interesse in muziek verwacht Alkemade dat de reünistenvereniging een succes kan worden. 'Oud-leden zijn nog heel betrokken. Het USKO is ook echt een relatiemarkt. Er zijn veel Uskieten die uit twee ouders voortkomen die ook allebei Uskiet zijn geweest. En er zijn zelfs al een aantal USKO-kleinkinderen, waarbij zowel allebei de ouders als alle grootouders bij het USKO hebben gezeten. Er is geen concert van ons waar ik niet heel veel oud-leden zie zitten.' Daarnaast hoopt hij dat een reünistenvereniging ook als een soort levensverzekering kan fungeren voor het USKO. 'Toen ik zelf lid werd, bleven de meeste leden veel langer hangen. Nu is de doorloop veel

Het contact tussen oud-studenten blijft na de studententijd – zij het minder frequent – vaak bestaan. Deze keer: de reünistenvereniging van het USKO (Utrechts Studenten Koor en Orkest).

Muziek verbreedert

groter. Pas hielden we een enquête onder leden om te kijken hoe lang mensen lid wilden blijven. De meeste mensen gaven aan lang lid te willen blijven, wat ze echter kwalificeerden als ongeveer twee jaar. Vroeger bleef iedereen wel drie tot zes jaar lid.' Als het minder zou gaan met het USKO, staat het gezelschap met een reünistenvereniging volgens hem sterker. 'Het USKO is al eens door oud-leden gered. In 1966 ging een groep van 150 personen op tournee door Italië en raakte daar ingesneeuwd. Toen moesten ze met het vliegtuig terug waardoor het USKO failliet ging. Alle oud-leden hebben toen gul ingezameld zodat het gezelschap kon blijven bestaan.'

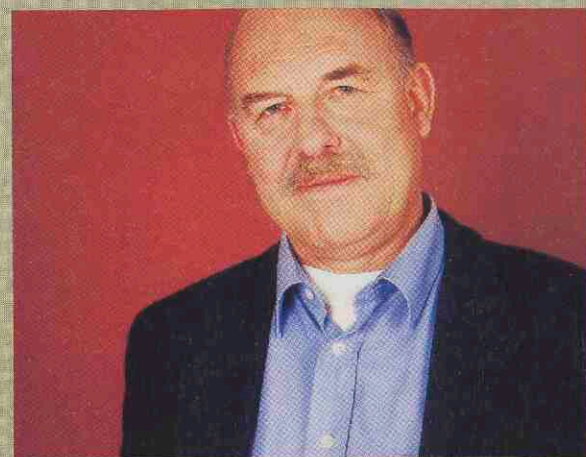
[Christie Hofmeester]

Begin februari 2002 is er een mailing uitgegaan naar alle bekende adressen van oud-USKO-leden. Wie deze mailing niet heeft ontvangen kan zelf contact opnemen. E-mail: rusko@usko.nl (kijk ook eens op www.usko.nl), of stuur een kaartje naar: R-USKO, Valkenheide 34, 3953 MC Maarsbergen.

David de Wiedlezing 2002 door Henk van Os

Op vrijdag 24 mei houdt prof. Henk van Os de twaalfde David de Wiedlezing. Henk van Os (1938) is momenteel hoogleraar Kunst en Samenleving aan de Universiteit van Amsterdam. Van 1989 tot 1996 was hij Algemeen directeur van het Rijksmuseum; eerder was hij als hoogleraar en decaan verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen. Hij is lid van vooraanstaande wetenschappelijke en kunsthistorische besturen in binnen- en buitenland, waaronder de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen. Bij het grote publiek geniet Henk van Os echter vooral bekendheid vanwege zijn televisieprogramma's. Begin jaren '90 presenteerde hij bij de VARA het programma 'Museumschatten'. Momenteel is hij presentator van AVRO's 'Beeldenstorm'.

De Universiteit Utrecht organiseert de jaarlijkse David de Wiedlezing samen met CenE Bankiers. Lezers van Illustrer zijn van harte uitgenodigd deze bijeenkomst bij te wonen. Met de bon op pagina 22 kunt u kosteloos kaarten reserveren. Doet u dit snel, want het aantal plaatsen in het Educatorium is beperkt.

Henk van Os

Foto: Carin Verbruggen

Dol op Schotland

De leermeester

Een afgestudeerde over een docent die hem bijzonder inspireerde

Foto: Ivar Pel

Emeritus Professor Maarten Bos

Professor in het volkenrecht Maarten Bos sprak bevlogen over alles wat er met Schotland te maken had. Zijn toenmalige student Fred Kistenkas raakte daardoor geïnspireerd. 'Ik was 17 toen ik ging studeren', zegt hij. 'Dan ben je nog gevoelig voor belangrijke voorbeelden. De studenten van nu hebben dat minder.'

Fred Kistenkas is universitair hoofddocent Staatsrecht aan de Universiteit van Amsterdam. Pronkstuk aan de muur in de woonkamer van zijn huis in Zeist: een originele kilt. Over het bankstel achter het levensgrote poolbiljart: een Schotse ruit. In de serre is het plafond behangen met Engelse en Schotse vlaggen. 'Ach, die zijn een paar jaar geleden blijven hangen na een verjaardagsfeestje van mijn dochter.'

Zelfs op de universiteit kan hij het niet onderdrukken. 'Een doedelzak heeft helemaal niets met staatsrecht te maken. Maar je kunt er wel mooie dingen over vertellen. Ik heb het laatst weer eens gedaan tijdens een hoorcollege staatsrecht. Ik had een uur over. Toen heb ik college gegeven over de doedelzak. De studenten smulden ervan.'

Schema's

Kistenkas (43) lijkt weinig last te hebben van de toenemende werkdruk voor docenten: teveel stof in te weinig tijd. Zijn geheim? De schema's van de Utrechtse professor Maarten Bos. Als jonge student raakte hij in de ban van deze onconventionele hoogleraar in het Volkenrecht. Kistenkas haalt een mapje tevoorschijn. 'Dit was de syllabus voor mijn hoorcolleges volkenrecht en methodologie. Twin-

tig pagina's tekst en een heleboel schema's. Die schema's zijn gemaakt voordat er sprake was van computers.' Ze zien er inderdaad prachtig uit. Daar zitten heel wat uren plak- en knipwerk in. Keurige rastertjes. Een lettertype dat verwijst naar de ellendige wrijfvellen waarmee amateurontwerpers zich vroeger moesten behelpen.

Dunedin

'Ik gebruik deze schema's nog steeds. In Staatsrecht verandert niet zoveel. Ik heb ze alleen digitaal gemaakt.' De oude professor Bos hield dankzij zijn schema's veel tijd over. 'Hij sprak een kwartier over zijn schema's en ging daarna vertellen. Ik kan me nog goed herinneren dat hij een hele ochtend sprak over de Nieuw Zeelandse stad Dunedin. Had niets met volkenrecht of methodologie te maken, maar we hingen aan zijn lippen.'

'Je moet weten, zo aan het eind van de jaren '70 had je twee kampen in de rechtenfaculteit. Strafrecht, daar zaten alle linkse mensen bij, en privaatrecht, dat was rechts. Staatsrecht, mijn studie, was niet politiek gekleurd. Een ideale plek voor echte academici als Maarten Bos.' Kistenkas bewondert de oude hoogleraar nog steeds. 'Hij vertelde me dat er niets beters voor een academisch jurist is

dan lesgeven en publiceren. 'Je moet publiceren, maar wel in het Engels. Engels verstaat de hele wereld.' Hij was zijn tijd vooruit.'

Geen vriendschap

'Ik heb uiteindelijk één jaar bij een gemeente gewerkt, maar dat hield ik niet vol. Ik zocht de vrijheid van het academische bestaan, zoals ik dat ook bij Bos had gezien. Hij woonde hier vlakbij, in Zeist. Ik kwam hem vaak tegen als hij zijn hond uitliet. Die commandeerde hij trouwens ook in het Engels.'

Zijn bewondering voor Maarten Bos heeft nooit geleid tot vriendschap, ook al woonde de hoogleraar een paar huizen verder. 'Je werd in die tijd niet zo snel amicaal met professoren. Die stonden toch op een voetstuk. Hij was bovendien al oud. Kort nadat ik afstudeerde is hij gestopt met lesgeven en verhuisd. Naar Epe. Sindsdien heb ik nooit meer iets van hem gehoord.'

[Wijnand Schaap]

Wilt u ook geïnterviewd worden voor 'De Leermeester' of voor 'De Bijeenkomst'?

Schrijf naar de redactie van Illuster: Postbus 80125, 3508 TC Utrecht, e-mail: illuster.redactie@csc.uu.nl

Foto: Spink Ramakers

Het grote

Paul Schnabel, volgens weekblad Intermediair de op een na machtigste ambtenaar van Nederland: 'zijn invloed is enorm, de ambtelijke en politieke top is dol op hem'.

Paul Schnabel noemt zichzelf een onafhankelijk ambtenaar. Als directeur van het Sociaal en Cultureel Planbureau schuift hij regelmatig aan bij de leden van het paarse kabinet. Op zaterdag 6 april opent hij als gastspreker de Utrechtse Universiteitsdag, die in het teken staat van de turbulente veranderingen in het hoger onderwijs. 'De universiteiten zijn onderzoeksfabrieken geworden. Er is geen ruimte voor vernieuwing.'

Op de ranglijst van de meest invloedrijke topambtenaren van Nederland, gepubliceerd in het weekblad *Intermediair* prijkte Schnabel afgelopen december op een prominente tweede plaats. Na Wim Kuijken, secretaris-generaal van Algemene Zaken. 'Paul Schnabel bepaalt de thema's van het publieke debat', zo oordeelde *Intermediair*. 'Zijn invloed is enorm. De ambtelijke en politieke top is dol op hem.'

De verbazing van Paul Schnabel over de status die hem wordt toegedicht lijkt oprecht. 'Dit is echt te veel eer hoor. Maar ik herken wel wat erin doorklinkt: dat Nederlandse beleidsmakers veel belang hechten aan wetenschappelijke onderbouwing en aan betrouwbare data. In een coalitieregering ben je het liever met elkaar eens over wat de feiten zijn dan dat je strijd levert over politieke geschilpunten. De planbureaus helpen de feiten op een rijtje te zetten.' Sinds 1998 is hij directeur van een van die bureaus, het Sociaal en Cultureel Planbureau. Hij is ook hoogleraar Sociaal en Cultureel Beleid in Utrecht en adviserend lid van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid. Als een van de voornaamste consultants van het kabinet tekende hij het testament van Paars op: een toekomstvisie over wat het volgende kabinet moet doen op probleemgebieden als onderwijs, economie, financiën, zorg en sociale infrastructuur.

Gezondheidszorg

Paul Schnabel (1948) - geboren in Bergen op Zoom en getogen in Breda - liet zich in 1967 in Utrecht als eerstejaars inschrijven bij de studie sociologie. 'Toen een absolute modestudie. Kunstgeschiedenis leek me veel spannender, maar wat kon je ermee? De hotelschool dan? Maar jongen, zei mijn vader, wij hebben toch geen hotel?' Sociologie dus maar, bij gebrek aan beter. Maar al snel raakte de jonge Schnabel geheel in de ban van het vak. Hij liet zich vooral inspireren door theoretische sociologen, verdiepte zich in de theorieën van Elias, Habermas en

verhaal

Luhmann, bij wie hij ook studeerde in Bielefeld. De grote lijnen van de samenleving, de zingevingsvragen, die interesseerden hem. Het verhaal achter de werkelijkheid. Als student-assistent belandde hij in de wereld van de gezondheidszorg. Via Stimezo, het Trimbosinstituut en een hoogleraarschap in de Klinische Psychologie. Een opmerkelijke 'medische' loopbaan voor iemand met een sociologische achtergrond. Vijf jaar geleden attendeerde een vriend hem op de vacature bij het Sociaal en Cultureel Planbureau. 'Ik was helemaal niet op zoek naar een nieuwe baan. Maar deze

functie paste wel goed bij mijn belangstelling. De rode draad door al mijn eerdere functies was de combinatie van wetenschappelijk werk met maatschappelijke toepassing. De oriëntatie van het onderzoek op de behoeften van de eigen samenleving. Dat heb ik altijd prettig gevonden en in al mijn functies nagestreefd.'

'Maatschappelijke betrokkenheid moet zwaarder wegen in de wetenschap'

Heroriëntatie

Het Planbureau helpt de agenda voor te bereiden van het kabinet in sociale en culturele kwesties. Vrijwel wekelijks schuift Paul Schnabel aan bij vergaderingen met ministers en topambtenaren. Het Planbureau doet onderzoek voor tien departementen en was nauw betrokken bij de toekomstdiscussies van het kabinet. 'De verschillende thema's die daarbij een rol spelen zijn per departement uitgewerkt, maar men miste het totaalverhaal. Ik heb toen de notitie 'Bedreven en gedreven' over de heroriëntatie op de rol van de rijksoverheid in de samenleving geschreven. Men zoekt naar een sterke overheid die richting geeft maar ook veel ruimte laat. Ik heb geprobeerd de gevoelens van het kabinet en de verschillende bewindslieden te verwoorden. Je maakt expliciet wat zij denken'

Hij noemt zichzelf een onafhankelijk ambtenaar en vindt niet dat hij zich dienstbaar maakt aan de ideologie van paars. 'Ach, ik ben niet zo van de ideologie. Paars I en II zijn in veel opzichten succesvolle kabinetten geweest. Mijn rol is die van onderzoeker, informant, adviseur en evaluator. Als adviseur heb ik geprobeerd mede inhoud te geven aan de keuzes die het kabinet al had gemaakt. Als onderzoeker en informant probeer ik op basis van onze prognoses de grote maatschappelijke ontwikkelingen te laten zien. Daar was ik tijdens mijn studie al mee bezig en dat boeit me nog steeds.' 'De immense prestaties van de 20ste eeuw, bijvoorbeeld. Hoe ongelooflijk is het niet dat alle voorrechten van een kleine elite - studeren, een goede woning, reizen, individuele vrijheid - binnen het tijdsbestek van een enkele eeuw voor bijna iedereen beschikbaar zijn gekomen? Die strijd tegen de maatschappelijke ongelijkheid verkeert in een eindfase. Er doemen nu nieuwe doelen op. Het verlangen naar persoonlijk onderscheid. De sociale zekerheidsgedachte blijft bestaan, maar de ruimte voor individuele keuzes wordt

groter. Mensen kunnen dat ook beter aan dan vroeger, ze zijn hoger opgeleid en dus beter in staat om hun eigen verantwoordelijkheid te nemen.'

Kolonisatie

Hij kan de werkwijze van een adviesbureau en van de universiteit aardig met elkaar vergelijken. 'De omstandigheden bij het Sociaal en Cultureel Planbureau zijn optimaal. Kleine teams zijn heel geconcentreerd en gespecialiseerd bezig met hun onderzoek. Ze geven geen les, vergaderen weinig en hoeven niet achter geldschietters aan. Een verademing als je het vergelijkt met de universitaire praktijk. De beste wetenschappers zijn daar voortdurend bezig geld te verzamelen voor hun onderzoek. Ze geven college en hebben veeleisende bestuurstaken. De goede medewerkers en promovendi kunnen ze vaak niet vasthouden. Op den duur loogt dat hen uit.' Schnabel: 'Maatschappelijke betrokkenheid zou weer zwaarder moeten wegen in de beoordeling van wetenschap, vind ik. Anders raak je los van de sociale werkelijkheid. Internationaal publiceren in vooraanstaande tijdschriften is nu het belangrijkste streven. Dat geldt voor sociale wetenschappen, economie, rechten en geschiedenis. Je voelt dat het daar wringt. Ook bij vakken als huisartsgeneeskunde en klinische psychologie. Internationale tijdschriften worden door Nederlandse beroepsbeoefenaren in de praktijk niet gelezen. Die tijdschriften zitten op hun beurt niet te wachten op de bespreking van typisch Nederlandse vraagstukken. De beste kans op publicatie ontstaat wanneer je niet van Amerikaans onderzoek te onderscheiden bent. Ik vind dat toch een vorm van vrijwillige kolonisatie.'

Nachwuchs

Vroeger was de universiteit vooral een onderwijsfabriek, constateert Paul Schnabel. Nu is het ook nog een onderzoeksfabriek geworden met een sterk gestandaardiseerde productie. 'Het resultaat is dat de inhoudelijke vernieuwing, de creatieve impuls achterwege blijft. Dat laat het systeem bijna niet toe. Als je een onontgonnen onderzoeksthema wilt uitwerken kost dat tijd. Die heb je niet, want je moet publiceren. Dat leidt tot overspecialisatie en tot het uitbenen van de onderzoekstradities.' 'Het systeem vernieuwt zich slechts met moeite en schoksgewijs. Misschien zal de invoering van de master-structuur de broodnodige impuls leveren. En anders wel de vrijplotse pensionering van een hele generatie hoogleraren en hoofddocenten. Op de universiteit zelf is er ter vervanging onvoldoende *Nachwuchs*, zeker in de breedte.'

[Twan Geurts]

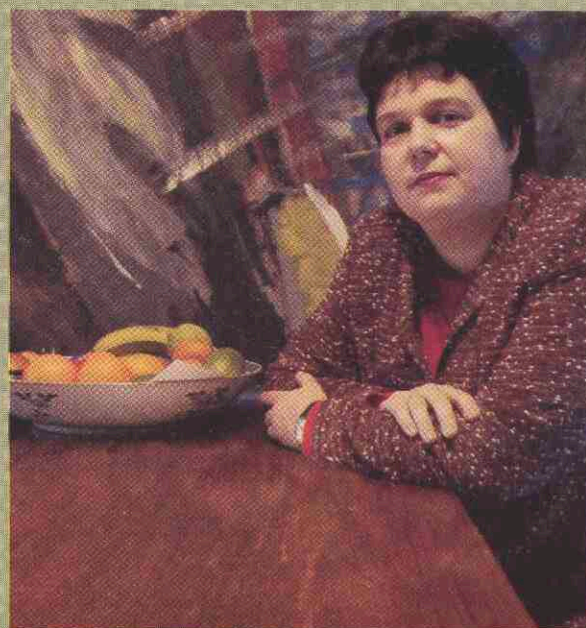
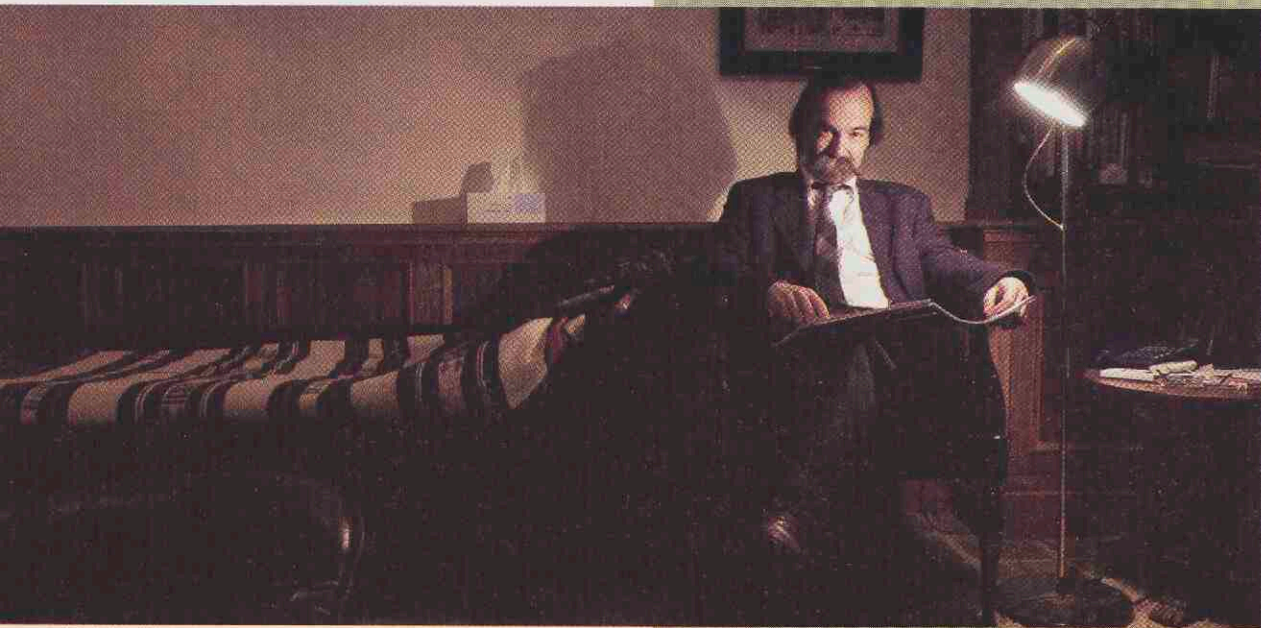
Paul Schnabel gastspreker Universiteitsdag 6 april

Prof. Dr. Paul Schnabel is de hoofdspreker tijdens het ochtendprogramma van de Universiteitsdag voor alumni op 6 april aanstaande. Het onderwerp van zijn lezing is de toekomst van het hoger onderwijs in Nederland. Hij zal het hebben over de internationale concurrentiepositie van de universiteiten, over de verhouding met het HBO, de invoering van de bachelor-master structuur en de belangstelling voor wetenschappelijk onderzoek. Nadere informatie over het programma van de Universiteitsdag vindt u op de pagina's 15 t/m 18 in dit nummer.

'Ik werk graag met lastige lieden'

Henk Kluin (54) is psychoanalyticus; hij heeft een eigen praktijk in Amsterdam.

Erica Harteveld (40) werkt als kinder- en jeugdpsychiater op de polikliniek jeugdpsychiatrie van Fornhese te Amersfoort.

Foto's: Ivar Pel

Geeft een combinatie van pillen en praten de beste resultaten? En zijn alle psychische problemen wel te behandelen?

Vijf alumni van de Universiteit Utrecht, allen psychiater, vertellen over hun vak.

'Ik ben niet voor niets medicijnen gaan studeren. Ik wil óók dokter zijn.'

'Psychoanalyse is een open benadering van mensen en hun problemen. De mensen vertellen uit eigen beweging wat ze dwars zit, brengen al pratend zelf verbanden aan tussen verschillende probleemsituaties en reconstrueren zelf hun jeugd. Vergeleken met de gedragstherapeut is mijn 'actieve' inbreng beperkter. Vanwege de duur van de behandeling kan ik kijken wat er speelt. Ik stel niet veel vragen, wat de mensen willen vertellen komt vanzelf aan bod: hun angsten, hun dromen, wat er in ze opkomt als ze tegenover iemand in de trein zitten. Psychoanalyse kenmerkt zich door de intensieve en langdurige gespreksbehandeling. Medicatie of opname horen daar niet bij. Veel mensen komen bij me vanwege een depressie of angststoornissen. Meestal gaat het niet om één omschreven fobie, maar om angsten op verschillende gebieden tegelijk. Zowel de volwassenen als de kinderen zie ik vijf keer per week gedurende twee tot vijf jaar. Cliënten die bij mij in analyse komen, hebben bijna altijd al één of meer behandelingen gehad, bijvoorbeeld bij een gedragstherapeut. Bij kinderen kijk ik nog scherper dan bij volwassenen of een analyse gewenst is. Volwassenen bepalen zelf of ze langdurig in analyse willen, maar kinderen zijn afhankelijk van hun ouders. Bovendien zitten ze een groot deel van de dag op school, waardoor hun vrije tijd beperkt is. **Het middel moet niet erger zijn dan de kwaal.** Daarom krijgen kinderen eerst een psychologisch onderzoek en praat ik vooraf met beide ouders. De kinderen die ik zie, zijn vastgelopen in hun ontwikkeling. Ze zijn extreem angstig, durven niet meer buiten te spelen. Analyse bij kinderen vind ik succesvol: tien jaar later studeren de meesten en hebben ze goede sociale contacten.'

'Mijn hart gaat uit naar complexe gezinsrelaties waarin ernstig gedragsgestoorde kinderen de hoofdrol spelen. Ouders komen vaak bij me als het thuis helemaal niet meer leuk is. Alles gaat mis, of het kind niet uit huis kan? Het is zaak dat het kind minder afwijkend gedrag gaat vertonen en dat ouders en kinderen weer plezier krijgen in elkaar. Maar ook dat de ouders accepteren dat er iets fundamenteel mis is met hun kind. Ik vind het interessant om te zien dat sommige kinderen gewoon niet passen in een gezin. De ouders hanteren een vrije opvoeding, terwijl het kind juist een heel gestructureerde aanpak nodig heeft. Het leuke is dat gedragstherapie voor de ouders vaak werkt. Door de ouders handvatten aan te reiken hoe ze met het kind kunnen omgaan, komt er weer rust in het gezin. Leg het kind stap voor stap uit wat er gebeurt als ze bijvoorbeeld op bezoek gaan: hij geeft een hand, gaat even op de bank zitten, krijgt wat te drinken en mag daarna gaan spelen. **De praktijk is weerbarstig. In sommige gezinssituaties moet je al tevreden zijn met een heel klein stapje vooruit.** Ik geloof niet in psychiatrische modegrillen. Niemand weet zeker of er meer hyperactieve kinderen zijn dan vroeger. Een feit is dat de hele samenleving met een vergrootglas naar de kinderen kijkt. De verwachtingen zijn hoog gespannen. De kennis van ADHD is enorm toegenomen, maar deugt de diagnostiek wel? Sommige artsen schrijven vrij makkelijk Ritalin voor. Ik geloof niet dat het toegenomen gebruik van medicatie in de kinder- en jeugdpsychiatrie alles zal oplossen. Je moet kinderen een goed medicijn niet onthouden, maar ik zie meer heil in de combinatie met begeleiding van de ouders, individuele aandacht voor het kind en extra aandacht op school.'

Frank Schmedding (46) is ouderenpsychiater op de ambulante afdeling van De Gelderse roos, een grote GGZ-instelling in Arnhem.

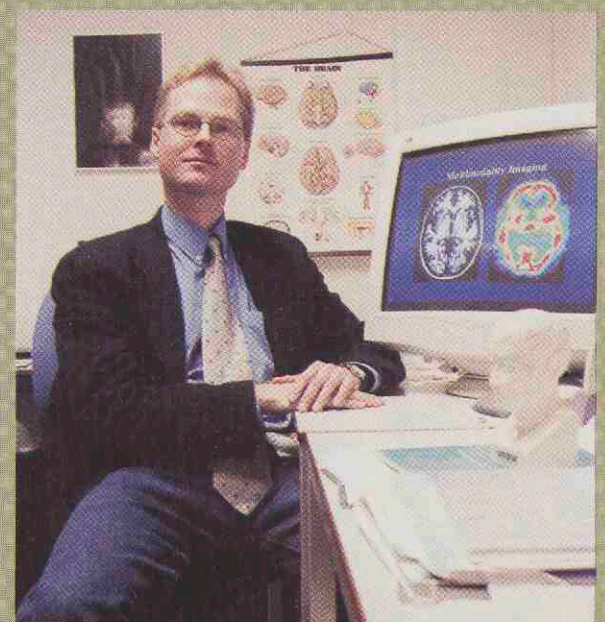
'De thema's waar ouderen mee worstelen, zijn de zingeving van het leven, hoe ze de laatste jaren van hun leven zullen doorkomen, overlijden en religie. Deze onderwerpen spreken me aan, noem het de beschouwelijke kant van de psychiatrie. Ouderenpsychiatrie bevindt zich op het grensvlak van lichamelijke ziektebeelden en psychiatrische stoornissen. Psychiatrisch-technisch gezien is de ouderenpsychiatrie dan ook anders dan de volwassenenpsychiatrie, omdat je bij ouderen een scherp oog moet hebben voor hun lichamelijke klachten. Bij elke patiënt moet je overwegen of er niet een lichamelijke oorzaak is van de depressiviteit, zoals een schildklierandoening. Of dat er sprake is van een gevoeligheid voor depressies, omdat het vaker voorkomt in de familie. Ik werk dan ook samen met verschillende andere specialisten, zoals internisten en geriateren. De grote bulk van klachten die ik zie zijn depressies en angststoornissen. De behandeling bestaat uit antidepressiva in combinatie met psychotherapie. Deze combinatie blijkt meestal te werken. Het eerste wat ik tegen een depressieve patiënt zeg, is: 'u zult weer opknappen.' En dat blijf ik herhalen gedurende de hele behandeling. Ik heb dat van Jomanda overgenomen, en het werkt! Ik geef ze hoop, bied ze perspectief. Dat doe ik niet zomaar, want 95% van de mensen klimt er weer bovenop. **Een zware depressie is een martelgang.** Hoe sneller je een depressie behandelt, hoe beter, want het duurt gemiddeld een paar maanden voordat antidepressiva aanslaan. In de jaren zeventig en tachtig heeft de psychotherapie een grote vlucht gekregen, er wordt heel wat gepseudologiseerd. Maar ik ben niet voor niets medicijnen gaan studeren. Ik wil óók dokter zijn.'

Flory Bruggeman (39) werkt als manager patiëntenzorg en als psychiater in Meerkanten, een GGZ-instelling in Ermelo. Daarnaast heeft ze een eigen praktijk als psychiater.

'Als manager probeer ik de verschillende soorten van zorg, klinisch, poliklinisch en dagbehandeling, beter op elkaar te laten aansluiten. Voorheen waren kliniek en polikliniek gescheiden werelden. De patiënt was bijvoorbeeld eerst opgenomen in een groot psychiatrisch ziekenhuis, waarna hij verder poliklinisch werd behandeld in een RIAGG. Deze overgang moet soepeler verlopen. **Sinds ik mijn werk als psychiater combineer met managementtaken, ben ik me ervan bewust dat de behandelmogelijkheden begrensd zijn.** We zijn bijvoorbeeld gebonden aan de regels van de zorgverzekeraars en van de financiering van uit de overheid. Wanneer je alleen patiënten ziet, heb je daar weinig weet van. Ik vind dat de psychiaters invloed moeten hebben op het beleid, want zij weten wat voor behandelingen er op dit moment mogelijk zijn. Een manager kan wel bedenken dat er een dagkliniek moet komen, maar dit idee moet inhoudelijk worden uitgewerkt door de professionals die met beide benen in de praktijk staan. Als psychiater werk ik graag met 'lastige lieden': mensen met een complex en afwijkend gedrag. Ze doen een beroep op mijn psychotherapeutische vaardigheden én op mijn kennis van de biologische psychiatrie. De problematiek van deze patiënten vraagt om een veelzijdige benadering, waarbij ik ook kijk hoe de patiënt functioneert in het gezin en op het werk. Het gaat erom dat de patiënt binnen zijn context behandeld wordt. De meesten willen een combinatie van pillen en praten. Een consult van tien minuten en dan met een recept naar huis vinden ze absoluut onvoldoende.'

Nic van der Wee (36) is psychiater en doet patiëntgebonden onderzoek in het UMC Utrecht.

'Ik richt me vooral op patiënten met dwangstoornissen. Deze mensen hebben meer dan een uur per dag last van dwanggedachten en dwanghandelingen, zoals tel- of controledwang, smetvrees, twijfelzucht of agressieve dwanggedachten. Een aantal van hen lijdt hier echt onder, bijvoorbeeld jonge moeders: bij hen dringt zich een paar keer per dag de gedachte op dat ze een kussen op het gezicht van hun baby zullen drukken. **Zo'n drie tot vijf procent van de Nederlandse bevolking heeft last van een dwangstoornis. Ter vergelijking: er zijn minder mensen die aan schizofrenie lijden of suikerziekte hebben.** Begin volgend jaar hoop ik te promoveren op beeldvormend onderzoek, neuroimaging, bij patiënten met dwangstoornissen. Met behulp van onder andere functionele MRI brengen we in beeld welke hersengebieden afwijkend functioneren. Bij één van de studies testen we bijvoorbeeld hun ruimtelijke werkgeheugen. De functies van de gebieden waar de geheugenopslag plaatsvindt, blijken niet gestoord te zijn. Wel het gebied waar het proces min of meer aangestuurd wordt. Het grote voordeel van dit onderzoek is dat het niet erg belastend is, maar dat het wel inzicht geeft op welke manier hersengebieden precies betrokken zijn bij dwangstoornissen. Om te weten wat dit betekent voor de behandeling van deze patiënten, zullen we nog meer patiënten moeten onderzoeken. Mensen met een dwangstoornis behandel ik als psychiater en ik doe wetenschappelijk onderzoek naar hun stoornis. Deze combinatie vind ik fascinerend. Ik ben bij het hele traject betrokken, van diagnostiek tot behandelvoorstel en van behandeling tot research. Het is dankbaar werk om ze er doorheen te slepen. Zowel beeldvormend onderzoek als genetica zijn en vogue binnen de psychiatrie. Maar voor mij het staat het als een paal boven water dat epidemiologische en behandelstudies net zulke belangrijke pijlers zijn binnen het vakgebied.'

[Chiara Soldati]

Universiteitsdag 6 april 2002

avinU

Afgestudeerden van alle tijden zijn welkom op het algemene ochtendprogramma waar drs. W. Kardux, lid college van bestuur van de Universiteit Utrecht en prof.dr. P. Schnabel, directeur Sociaal en Cultureel Planbureau, reflecteren op het thema 'Universiteit in beweging'. 's Middags bieden de faculteiten en diensten een keur van luchtige en meer serieuze activiteiten. Nieuw dit jaar zijn workshops voor pas afgestudeerden, waarin vooral loopbaanplanning en netwerken centraal staan.

Universiteit in beweging

Programma

Ook dit jaar nodigt het Utrechts Universiteitsfonds u uit om de Universiteitsdag te bezoeken, dé alumnidag voor alle alumni van de Universiteit Utrecht. Het Universiteitsfonds wil met deze dag graag de band versterken tussen de universiteit en alumni en tussen alumni onderling.

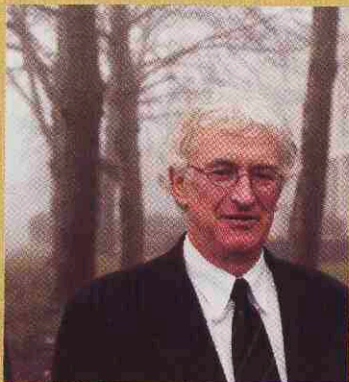
Ochtend

Welke positie kiest de universiteit in een steeds veranderende omgeving? Conformereren wij ons aan de wisselende eisen van bedrijfsleven en politiek? Die vragen komen aan de orde tijdens het ochtendprogramma van de Universiteitsdag van 2002. Paul Schnabel (zie ook het interview op pagina 10/11) kiest in zijn bijdrage vooral de maatschappelijke invalshoek. Biedt de universiteit wel voldoende ruimte voor nieuw talent? Gaat de drang van het internationaal publiceren niet ten koste van het maatschappelijke betrokken onderzoek? Wim Kardux belicht de ontwikkelingen binnen het Hoger Onderwijs in het algemeen en de Universiteit Utrecht in het bijzonder. Grijpt de Universiteit Utrecht bijvoorbeeld de kans om het onderwijs te hervor-

men met het nieuwe bachelor-masterstelsel?

Educatorium, Leuvenlaan 19 (Uithof)

10.00 uur Ontvangst met koffie
10.30 uur Lezingen Paul Schnabel
en Wim Kardux

Wim Kardux, lid college van bestuur

Lunch

Educatorium, Leuvenlaan 19 (Uithof) 12.00 - 14.00 uur

Lunch wordt aansluitend in het Educatorium gebruikt, alleen in combinatie met deelname aan het ochtendprogramma.

Middag

Verschillende locaties in de binnenstad en de Uithof, 13.30/14.00 uur - 17.00 uur

De meeste programma's (zie de pagina's hierna) eindigen met een borrel.

Vervoer

U kunt het beste met het openbaar vervoer naar Utrecht komen. Als u met eigen vervoer komt, kunt u uw auto op De Uithof parkeren. Tussen De Uithof en de binnenstad kunt u gebruik maken van het openbaar busvervoer.

Praktische informatie

U kunt zich aanmelden voor het ochtend- en middagprogramma door de antwoordkaart in Illuster in te vullen. Ook kunt u zich inschrijven via internet: www.alumni.uu.nl. Op deze website ziet u tevens wie zich verder hebben aangemeld voor de Universiteitsdag.

Voor sommige programma's geldt een maximum aantal deelnemers, dus stuur tijdig de bon in!

De kosten voor deelname aan het ochtendprogramma, inclusief lunch, bedragen € 7,-. Aanmelding voor de lunch op de dag zelf is niet mogelijk. Vrijwel alle middagprogramma's zijn gratis. Alleen de faculteit Wijsbegeerte vraagt een bijdrage. Dit is vermeld in het programmaoverzicht. Vergeet u niet de eenmalige machtiging in te vullen en te ondertekenen? De aanmeldingstermijn duurt tot 22 maart. Wie zich aanmeldt, ontvangt eind maart informatie over tijdstip, locatie en route.

Nog vragen? Bel het Communicatie Service Centrum van de Universiteit Utrecht, (030) 253 3550, of kijk op internet: www.alumni.uu.nl bij 'aanmelden'. Tijdens de Universiteitsdag is er een informatiepunt gevestigd in het Educatorium, Leuvenlaan 19 (Uithof).

Universiteitsmuseum heeft zijn naam niet mee

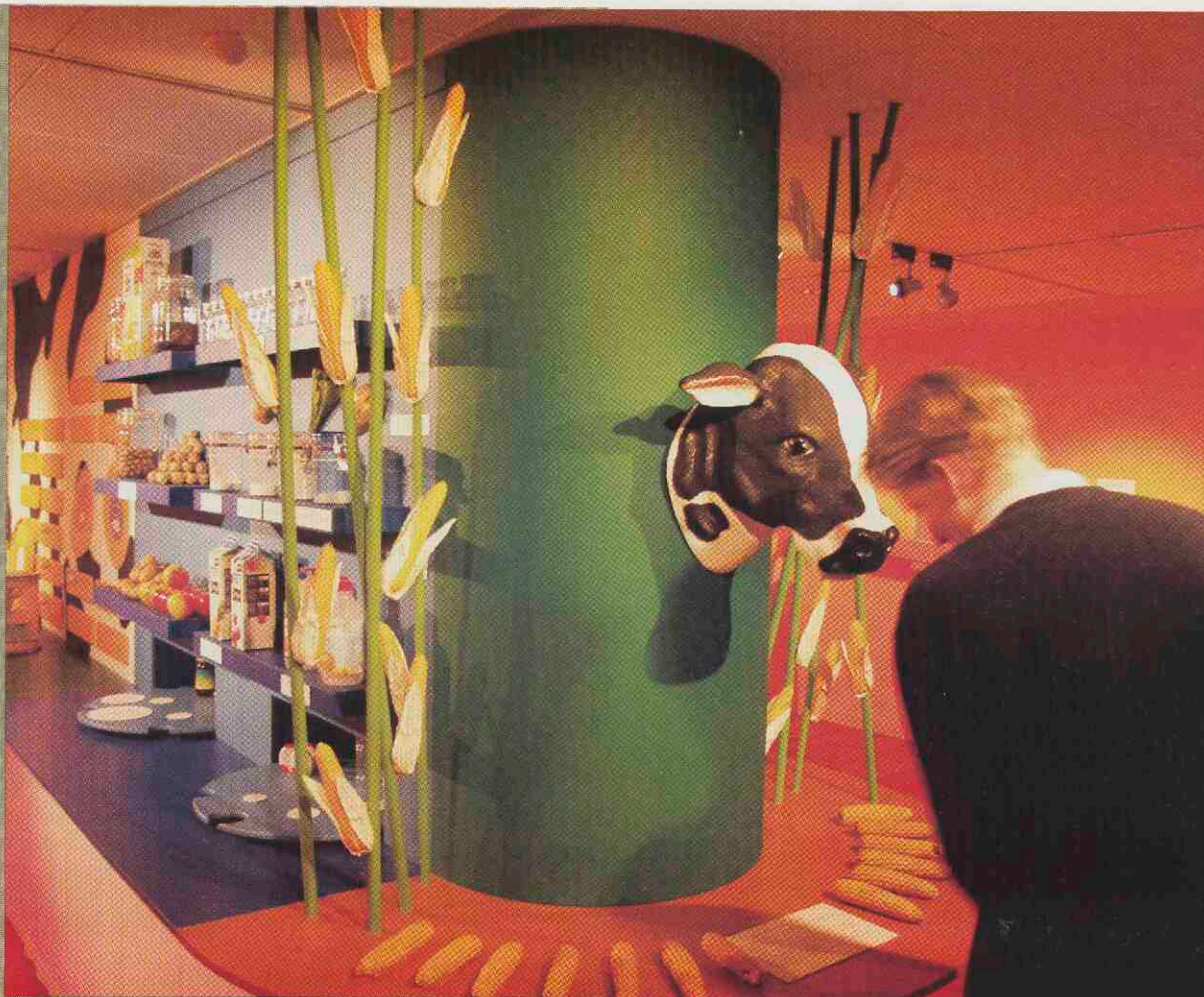

Foto: Kees Ruitten

Gratis toegang voor alumni

Het Universiteitsmuseum wil studenten, medewerkers en alumni van de Universiteit Utrecht kennis laten maken met het museum. Vanaf 2 januari 2002 is het dan ook voor hen gratis toegankelijk. Er geldt wel een aantal regels:

- de gratis toegang geldt per persoon
- alumni kunnen gratis naar binnen als zij in het bezit zijn van de Alumnipas of de bon uit het blad Illuster (zie pag. 22)
- voor groepsvangsten geldt de gratis toegang niet.

U bent van harte welkom in het Universiteitsmuseum aan de Lange Nieuwstraat 106. Bereikbaar met bus 2/22 vanaf Utrecht CS. Meer informatie? Kijk op www.museum.uu.nl of bel: (030)-2538008, e-mail info@museum.uu.nl. De tentoonstelling *Zegen of zonde* is te zien tot en met 9 juni 2002.

We hebben onze naam niet mee, zegt Peter de Haan, directeur van het Universiteitsmuseum. 'Als ik hier niet werkte, dan zou ik in alle eerbijheid niet weten of ik een bezoek zou brengen aan dit museum. Moet je daar niet voor hebben doorgeleerd? Is dat museum niet dodelijk saai? Daarom denken we na wat we aan onze uitstraling kunnen doen. We hebben ons de laatste tijd al gepositioneerd als een publieksgericht, interactief, spannend en educatief wetenschapsmuseum in het mooiste museumgebouw van Utrecht en met de mooiste binnentuin van de stad: de oude Hortus. Als de bezoekers hier eenmaal zijn, dan gaan ze uit hun dak. Maar de drempel is hoog.' PR en marketing hebben hun vruchten al afgeworpen: de bezoekersaantallen zijn gestegen van 20.000 een paar jaar geleden tot 30.000 vorig jaar. Maar het Universiteitsmuseum wil doorgroeien naar 45.000. Volgens De Haan wordt het 'buffelen' om die laatste 15.000 bezoekers binnen te halen. Het Jeugdlab, de wisseltentoonstellingen en de rondleidingen met happen en drank zijn al aardig populair. Nu is het tijd om de huidige, vaste opstelling in de benedenzalen, te vervangen door een nieuwe, interactieve en nieuwsgierigmakende opstelling. Volgens De Haan wordt het nog 'een hele kluit' om dit voor het gewone publiek in een wetenschapshistorische en -filosofische context te plaatsen. 'Ons aanbod is net wat ingewikkelder dan spoorreintjes en speelklokken en pierementen. We realiseren ons dat we een specialiteitenrestaurantje blijven. Desalniettemin willen we ons uiterste best doen om de fascinerende wetenschap aan zoveel mogelijk mensen uit te leggen, waarbij het jonge publiek een belangrijke doelgroep is. Als culturele instelling heb je daarmee te beginnen: het is het publiek van de toekomst. Bij de nieuwste tentoonstelling 'Zegen of zonde' bijvoorbeeld, kunnen middelbare scholieren basis-kennis opdoen over biotechnologie.'

Het Universiteitsmuseum poetst zijn imago op: het gaat meer samenwerken met de Universiteit Utrecht én wil publieksgericht zijn. De entree is sinds januari 2002 gratis voor alumni, medewerkers en studenten van de Universiteit Utrecht.

En dan is er de eigen achterban: de alumni, universitaire medewerkers en studenten. Zij krijgen een zetje in de goede richting doordat de entree voor hen kosteloos is geworden. De Haan: 'Ze komen nu te weinig en dat is jammer. Vooral omdat we voor deze doelgroepen wat bijzonders te bieden hebben. Tot voor kort werkten we inhoudelijk niet samen met de Universiteit Utrecht. Ons museum was een bewaarplaats voor oude troep. Maar nu bieden we faciliteiten voor het universitaire onderwijs, met name voor de wetenschapshistorische en -filosofische vakken. En we willen een plek worden voor onderzoek in de wetenschapshistorie. We hebben een fantastische collectie waar de wetenschap zich als het ware in gestold heeft. Van 1636 tot nu'.

'Laat die hersentjes maar kraken'

Sanne Terlouw is alumna Nederlands; ze heeft een eigen tekstbureau. 'Het hele Universiteitsmuseum en ook de Hortus zien er beeldschoon uit. Het 'griezelkabinet' met foetussen op sterk water doet het natuurlijk goed, maar ook het overzicht van wat het universitaire onderwijs in de negentiende en begin twintigste eeuw te bieden had, is interessant. Het Jeugdlab vonden onze kinderen leuk maar ingewikkeld. Daar is niets mis mee, laat die hersentjes maar kraken. In het hele museum hangt een professorale sfeer, waarmee het mooi aansluit bij de Universiteit Utrecht. Mensen die naar dit museum gaan, hebben waarschijnlijk een grote affiniteit met de academie. Maar ik vind het jammer dat je bijvoorbeeld in krantjes als het Stadsblad weinig leest over de tentoonstellingen en activiteiten van dit museum. Het kan best zijn dat er veel meer leuke tentoonstellingen te zien zijn dan ik weet. De PR zou wat beter kunnen. Is het museum tegenwoordig gratis voor alumni? Aha, dan zullen we zeker vaker gaan.'

Universiteitsdag 6 april 2002

Middagprogramma's

Een toneelversie bijwonen van Dostojewskij's Groot Inquisiteur. Presentaties volgen van internationale sociaal-wetenschappelijke projecten in het Universiteitsmuseum. Of wandelen door het historische centrum van Amersfoort. Zomaar een greep uit de middagprogramma's die de faculteiten voor u samenstelden.

Soms alleen bedoeld voor de eigen alumni, soms ook toegankelijk voor andere belangstellenden. Maak uw keuze en vul de antwoordkaart in.

Aardwetenschappen

Voor de zondvloed

Aardwetenschappen is volop in beweging. Zowel op het gebied van onderwijs als onderzoek. Na een bezoek aan het middagprogramma van de faculteit bent u weer helemaal bij. In een aantal luchtige maar informatieve presentaties komen recente en toekomstige vernieuwingen in onderwijs en onderzoek aan de orde. Dr. Wout Krijgsman, die vorig jaar van NWO de Vernieuwingsimpuls ontving, vertelt in zijn lezing 'Voor de zondvloed' over zijn onderzoek naar het opdrogen en vollopen van het Middellandse Zeegebied. Aan de orde komt ook de door hem recent ontwikkelde zeer nauwkeurige dateringsmethode. Prof.dr. Bert van der Zwaan laat zijn licht schijnen over de biogeologie. Dit aandachtsveld op de grens tussen biologie en geologie is de laatste jaren sterk in ontwikkeling en krijgt steeds meer vorm. Verder staat een presentatie gepland over GIS (Geografische Informatie Systemen). GIS wordt in de toekomst structureel ingebed in het onderwijs en onderzoek van de faculteit. U kunt op 6 april een kijkje nemen in een speciale GIS-ruimte. Aansluitend is er natuurlijk een borrel; de gelegenheid om ook oude contacten te vernieuwen.

Aanvang: 14.00 uur

Locatie: Budapestlaan 4, Uithof

Contactpersoon: Jan Willem de Blok, (030) 253 5098, of deblok@geo.uu.nl, Details vindt u op de homepage van de faculteit: <http://www.geo.uu.nl> onder 'de faculteit'

Biologie

Biologie in beweging

Hoe verandert de biologie in het onderwijs, het onderzoek en de samenleving? Deze vraag staat centraal tijdens het middagprogramma van de faculteit Biologie. Vier sprekers vertellen hierover vanuit hun eigen invalshoek. Prof. dr. K. Th. Boersma gaat in op de veranderingen in het huidige onderwijsstelsel en bespreekt het samenhangend biologieonderwijs, als antwoord op gesignaleerde knelpunten. Kennis over DNA, genoom-analyse, genomics, proteomics en metabolomics zijn het uitgangspunt voor de lezing van prof. dr. H.J.Th. Goos. Een radicale verandering in biologisch onderzoek, of kunnen oude vragen nu eindelijk beantwoord worden? Vervolgens geven dr. L.T.G. Theunissen en dr. H. Schellekens hun visie op de geschiedenis van de biologie en de rol van de biologie in onze huidige samenleving. Tevens kunt u rondkijken in de faculteit. Na afloop is er tijd voor een prettige discussie onder het genot van een hapje en een drankje.

Aanvang: Ontvangst met koffie 13.30 uur; start lezingen 14.00 uur

Locatie: Wentgebouw, Uithof

Contactpersoon: Shirrinka Goubitz, (030) 253 3339, e-mail: S.Goubitz@bio.uu.nl

Geneeskunde

Genoom, genetica en geneeskunde

Dit jaar staan de activiteiten van het onderzoeksinstituut 'Ontwikkelingsbiologie & oncologie' centraal in het facultaire middagprogramma voor alumni Geneeskunde en Medische Biologie. Net als vorig jaar zijn ook de studenten en

medewerkers van het Universitair Medisch Centrum Utrecht (UMC Utrecht) van harte welkom bij het programma.

Verskillende onderzoekers (vaak ook arts) brengen de bezoeker op de hoogte van de meest recente ontwikkelingen op het gebied van genetische geneeskunde en de mogelijke klinische toepassingen daarvan. Onderwerpen als medicijnen op maat door middel van DNA-chiptechnologie, de rol van angiogenese (nieuwvorming van bloedvaten)-remming bij kankerbestrijding, maar ook de rol van omgevingsfactoren bij genetische veranderingen komen aan de orde. Tussen de lezingen door kan de bezoeker onder het genot van een hapje en een drankje kennis maken met en vragen stellen aan de sprekers.

Aanvang: 14.00 uur

Locatie: Onderwijscentrum UMC Utrecht, Heidelberglaan 100 (Uithof)

Contactpersoon: Trea Fakkeldij, (030) 253 6240, dagelijks tussen 13.00 en 14.00 uur, e-mail T.M.V.Fakkeldij@med.uu.nl

Geschiedenis

De afdeling Oudheid: oud en nieuw

De alumnivereniging VIGU en het Instituut Geschiedenis nodigen de leden van de alumnivereniging en alle andere belangstellenden van harte uit bij een viertal lezingen. Deze worden verzorgd door de afdeling Oudheid/GOAC. Aanleiding is de sterk verander(en)de samenstelling van de afdeling. Op 6 april presenteren oude en nieuwe kopstukken zich: emeritus-hoogleraar dr. H. Wallinga; dr. Hans Teitler, die per juli met

pensioen gaat; de nieuwe hoogleraar dr. Josien Blok en de nieuwe senior-docent dr. Luuk de Ligt. De middag wordt besloten met een korte ledenvergadering waarin het nieuwe bestuur van de Alumnivereniging VIGU gekozen zal worden. Daarna is iedereen welkom op de borrel.

Aanvang: 14.00 uur

Locatie: wordt nader bekend gemaakt, binnenstad

Contactpersoon: Annelies van den Hurk, secretariaat Instituut Geschiedenis, (030) 253 6153, Annelies.vandenhurk@let.uu.nl

Godgeleerdheid

Theater op de Macks speelt: De Groot-Inquisiteur

Geloof en levensbeschouwing spelen als altijd een grote rol in het leven van mensen, maar de vorm en institutionele inbedding van de grote vragen en de antwoorden daarop verschilt door de tijden heen. In een cultuur waarin de morele autoriteit van kerken en andere instituties vervaagt en het individu steeds meer zelf de grenzen tussen goed en kwaad moet trekken, stelt ook het klassieke verhaal van Dostojewskij's Groot-Inquisiteur weer op een nieuwe manier de vraag naar de morele autoriteit.

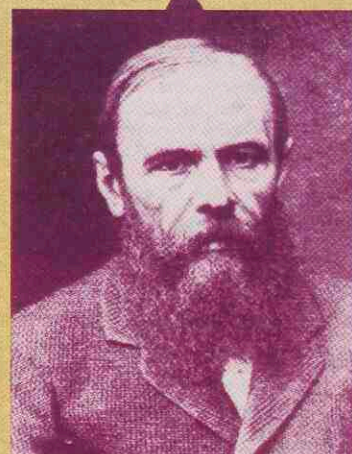
Over de verhouding van kerk en samenleving en tussen geloof en theologie is op de afgelopen universiteitsdagen een paar keer gediscussieerd. Dit jaar biedt de faculteit Godgeleerdheid een moderne toneelversie aan van het verhaal waarmee Dostojewskij de verhouding tussen kerk en maatschappij, geloof en levensbeschouwing verbeeldde. Dit als inbreng en opmaat voor gesprek en ont-

moeting in het kader van deze universiteitsdag. Alumni, medewerkers, studenten en andere belangstellenden zijn van harte welkom.

Aanvang: 14.00 uur, Theater Op de Macks

Locatie: nog niet bekend

Contactpersoon: Karin Sikkema, (030) 253 1853, KSikkema@theo.uu.nl

Dostojewsky

IVLOS

Zie pagina 18

Letteren

Frits van Oostrom en de Letteren

Neerlandicus, alumnus van de Universiteit Utrecht én Utrechts eerste universiteitshoogleraar Frits van Oostrom, speelt de hoofdrol in het middagprogramma van de faculteit der Letteren. In zijn lezing legt hij de nadruk op de ontwikkelingen van Letteren in de Nederlandse maatschappij. Is er behoefte aan postacademisch onderwijs of andere alumni-activiteiten? Alumni van de faculteit én alle anderen met interesse in de Letteren zijn welkom bij dit buitengewoon

Alumniseizoen 2001-2002

spannende middagprogramma. Al eerder trok Van Oostrom volle zalen en oogste hij successen bij het publiek van de Universiteitsdag. Dit is uw kans om het zelf mee te maken.

Aanvangstijd: 14.00 uur

Locatie: Educatorium (Uithof)

Contactpersoon: Marianne

Hoornenborg, e-mail:

Marianne.Hoornenborg@let.uu.nl,

telefoon: (030) 253 6357.

Rechten

Juridisch kopstukken-debat

Een spetterend debat over criminaliteit en media. Bij het ter perse gaan van deze Illuster staan de sprekers nog niet vast. Dit omdat we zeker willen zijn van een programma dat zeer de moeite waard is. Actueel en interessant, maar ook met sprekers die een autoriteit op dit gebied zijn.

U bent van harte uitgenodigd om te komen luisteren en mee te komen discussiëren. Begin maart krijgen alle alumni van Rechten een persoonlijke uitnodiging met het exacte programma en de invulling ervan. Het debat duurt anderhalf à twee uur. Aansluitend is er een borrel om na te praten, uw oud-studiegenoten te ontmoeten en kennis te maken met de juridische faculteit van vandaag.

Aanvang: 14.00 uur

Locatie: Raadzaal stadhuis te Utrecht

Contactpersoon: Dionne Puyman, telefoon (030) 253 7959, e-mail d.puyman@law.uu.nl

Ruimtelijke Wetenschappen

Amersfoort: herinrichting en stedelijk erfgoed

Een historisch-geografische wandeling door het centrum van Amersfoort, waarbij nu eens het recente verleden van Amersfoort centraal staat. Het centrale thema van de wandeling is: herinrichting en stedelijk erfgoed.

Hoezeer reisgidsen ons ook zouden willen doen geloven: de tijd staat niet stil, ook niet in de historische stad. De inrichting van de stedelijke ruimte wordt steeds weer opnieuw aangepast aan de eisen van de tijd. Dit vraagt om herinrichting. Herinrichting is echter niet onomstreden. Het behoud van het oude, van erfgoed, is namelijk ook belangrijk voor de stad. Erf-

Frits van Oostrom, spreker bij middagprogramma Letteren

goed verbindt de stad met haar verleden; erfgoed geeft sfeer aan de gebouwde omgeving; erfgoed is een toeristische attractie. De keuze tussen het behoud van erfgoed en herinrichting is een moeilijke keuze, die weloverwogen dient te worden gemaakt. En dan nog zal nooit iedereen gelukkig zijn met de uiteindelijke beslissing. De wandeling – duur ongeveer 2 uur – laat zien hoe er in de afgelopen decennia in Amersfoort is omgegaan met de afweging tussen herinrichting en het behoud van stedelijk erfgoed uit de periode 1850-1940. Aansluitend gaan we een biertje drinken in stadsbrouwerij De Drie Ringen, waar nog op ambachtelijke wijze bier wordt gebrouwen. Maximaal 50 personen kunnen deelnemen.

Aanvang: 13.30 uur

Locatie: vertrek met een bus vanaf het Educatorium (Uithof). De bus brengt u terug naar de Uithof.

Contactpersoon: Robert van Ginneken, telefoon (030) 253 1559, e-mail R.vanGinneken@geog.uu.nl

Scheikunde

Ook deze faculteit werkt hard aan een interessant middagprogramma voor al haar alumni. Bij het ter perse gaan van deze Illuster is de invulling echter nog niet bekend. In maart krijgen alle scheikundigen een persoonlijke mailing met alle informatie.

Aanvang: 14.00 uur

Locatie: Uithof

Contactpersoon: Ben Roelofsen, (030)253 3151, e-mail b.roelofsen@chem.uu.nl

Sociale Wetenschappen

Internationale samenwerking

Onderzoekers van de faculteit Sociale Wetenschappen weten met enige regelmaat gewilde Europese subsidies te verwerven. Omvangrijke EU-subsidies voor grootschalig wetenschappelijk onderzoek vereisen naast een doorwrocht onderzoeksvoorstel ook internationale samenwerking met universiteiten, het bedrijfsleven en andere partners. Inzicht in het ambtelijke verkeer en een behoorlijke dosis doorzettingsvermogen vergroten de kans op honoreren.

Internationale samenwerking is eveneens van belang bij studies over de relatie tussen Europa en Afrika. Dankzij de media komen de bevindingen onder de aandacht van een internationaal publiek.

Vier projecten worden deze middag gepresenteerd aan alumni van de faculteit Sociale Wetenschappen.

1. 'DUNES-project & computer-ondersteunend samenwerkend schrijven van argumentatieve teksten' door dr. Gijsbert Erkens;
2. 'Racisme en culturele diversiteit in de media' door dr. Jessika ter Wal
3. 'Vergelijkende studies van zorg, gender en de verzorgingsstaat' door dr. Trudie Knijn
4. 'The African King', een film over Mali als speelbal van de kunsthandel, door dr. Wouter van Beek.

Ook zijn er rondleidingen in het museum.

Aanvang: 14.00 uur

Locatie: Universiteitsmuseum, Lange Nieuwstraat 106

Contactpersoon: Maria Splinter, (030) 253 6718, e-mail: M.Splinter@fss.uu.nl

Theater-, Film- en Televisiewetenschappen

Keep in touch

Op 17 december 2001 is de reeds lang verwachte alumnivereniging van Theater-, Film- en Televisiewetenschap 'Keep in Touch' officieel opgericht. Op de Universiteitsdag van 6 april vindt de eerste ledenvergadering plaats. Een historische dag, dus wees getuige! Aan de invulling van de rest van het programma wordt hard gewerkt, nadere informatie volgt per post. Suggesties zijn zeer welkom.

Aanvang: 14.00 uur

Locatie: binnenstad

Contactpersoon: Clara Pafort-Overduin, (030) 253 6339, e-mail Clara.Pafort-Overduin@let.uu.nl

Wijsbegeerte

Heden en verleden

Filosofen over actuele thema's in heden en verleden. Onder deze titel organiseren de alumnivereniging 'Autarkeia' en de faculteit een programma waarbij een recent afgestudeerde, een recent gepromoveerde en een recent hoogle- raar elk een thema belichten. We starten om 14.00 uur met een wel-

kom, waarna professor Algra een lezing houdt over 'Egoïsme en altruïsme en de Hellenistische Ethiek'. Na de pauze verzorgt Lotte Jensen naar aanleiding van haar proefschrift een korte voordracht over 'vrouwelijke filosofen uit het verleden'. Ook is er een lezing over 'rechtvaardigheid in het asielbeleid' (onder voorbehoud). Voor leden van Autarkeia is de middag gratis, andere deelnemers betalen € 7,-.

Aanvang: 14.00 uur

Locatie: nog onbekend. Bij de bevestiging van uw aanmelding wordt dit gemeld.

Contactpersoon: Erna Kas.

(030) 253 1831, e-mail:

Erna.Kas@phil.uu.nl

Wiskunde en Informatica

Universiteit en bedrijfsleven: twee gescheiden werelden?

Gebruikt u uw studie wiskunde of informatica in uw huidige baan? Zou universitair onderzoek zich direct moeten richten op concrete toepassingen, of juist niet? Is intensieve kennisuitwisseling tussen universiteit en bedrijfsleven voor beide interessant? In het middagprogramma van de faculteit Wiskunde en Informatica ligt het accent op de relatie tussen universiteit en bedrijfsleven. Prominente sprekers uit het bedrijfsleven zetten de eigen visie naast die van Utrechtse hoogleraren.

Levert een stage studenten iets op? Of is het vooral handig voor bedrijven? Welke kwaliteiten moeten startende informatici en wiskundigen in huis hebben? Vooral academische kennis? Of ook sociale vaardigheden en inzicht in time-management en projectmatig werken? Uiteraard is er alle ruimte voor vragen vanuit de zaal.

Aanvang: 14.00 uur, afsluiting om 17.00 uur met een borrel. Het definitieve programma wordt u begin maart toegezonden.

Locatie: Uithof

Contactpersoon: Ria van Vlimmeren, (030) 253 3536, vlimmeren@math.uu.nl.

Universiteitsdag 6 april 2002

Programma voor pas afgestudeerden

Nog niet zo lang geleden uw bul gehaald? En bezig met uw eerste of tweede baan?

Kom dan naar het speciale middagprogramma op de Universiteitsdag voor pas afgestudeerden. Doe de test om uit te vinden of er wat van uw gading bij zit.

1. U hebt om 19.00 uur een afspraak voor een dineetje met iemand die u nog niet zo goed kent, maar waar u tot over uw oren verliefd op bent. Dan vertelt uw baas u dat u voor de zoveelste keer in korte tijd moet overwerken die avond. Wat doet u?

- A. U zegt tegen uw baas dat hij het dak op kan en laat uw afspraak doorgaan.
- B. U doet of u acuut ziek wordt en gaat lekker uit eten.
- C. U zegt de afspraak snel af en

hoopt dat uw nieuwe liefde het wel zal begrijpen.

2. U heeft het redelijk naar uw zin in uw nieuwe baan. Toch ziet u zichzelf daar hooguit twee jaar werken. Maar ja, wat dan?

- A. U houdt niet zo van vooraf bedenken hoe u verder gaat. Dat komt vanzelf wel.
- B. U heeft uw koers al vanaf de kleuterschool helemaal bepaald.
- C. Loopbaanplanning, hoe doe je dat?

3. Netwerken is tegenwoordig dé manier om aan een nieuwe baan te komen. Hoe ziet uw netwerk eruit?

- A. U heeft een heleboel vrienden in uw stamkroeg.
- B. U heeft veel contacten opgedaan tijdens uw studie, maar die ziet u nu nooit meer.
- C. U heeft geen netwerk nodig.

Heeft u antwoord op deze vragen? Of wilt u weten hoe uw jaargenoten met deze vraagstukken omgaan? Kom naar de alumnidag en geef u op voor een van de workshops. Deze workshops zijn gericht op jonge alumni en worden begeleid door ervaren trainers.

1. Netwerken
2. Coaching on the job
3. Communicatievaardigheden
4. Onderhandelen
5. Timemanagement
6. Loopbaanoriëntatie

Iedere pas afgestudeerde (2000,2001,2002) kan zich aanmelden voor deze middag. Er is slechts plaats voor 10 mensen per workshop, dus meldt u snel aan met behulp van de antwoordbon in deze Illuster. U kunt deelnemen aan één workshop, en krijgt bericht

of u geplaatst bent in de workshop van uw keuze.

Om 13.30 uur start het programma met een algemene inleiding van Rendel de Jong, organisatiepsycholoog, over de zin en onzin van werk. De middag wordt afgesloten met een gezamenlijke borrel.

Aanvang: 13.30 uur

Locatie: Educatorium, Leuvenlaan 19 (Uithof)

Contactpersoon: Hélène Ruys, (030) 253 8025, e-mail: ufonds@ufonds.uu.nl

IVLOS

Doorgroeibekwaamheid

Het IVLOS nodigt graag al haar alumni uit voor de Universiteitsdag. Deze middag heeft, in het verlengde van het programma voor pas afgestudeerden, als thema 'Een leven lang leren: professionalisering in het onderwijs'. Hierbij staat

de doorgroeibekwaamheid centraal. Als professional moet je namelijk in staat zijn om jezelf te blijven ontwikkelen. Dit geldt niet alleen voor mensen die in het onderwijs werken, maar zeker ook voor mensen die in andere educatieve sectoren werkzaam zijn. In een tijd waarin mensen steeds vaker van werkplek veranderen, is het belangrijk doorgroeivaardigheden te ontwikkelen. Tijdens de Universiteitsdag gaan we hiermee op een praktische manier aan de slag. Daarnaast is er genoeg ruimte voor bijpraten met andere ex-dio's en opleiders.

Aanvang: 13.30 uur

Locatie: Educatorium, Uithof

Contactpersoon: M. van Rijswijk, (030) 253 4494, e-mail: m.vanrijswijk@ivlos.uu.nl

Scène uit 'Scènes uit een huwelijk' van Ingmar Bergman

Uitwijk

30 jaar film

Voor een briefkaart op de laatste rang ... van een collegezaal. Terug in de collegebanken, niet voor een hoorcollege, maar voor een filmvertoning van de Uitwijk!

Al 30 jaar vertoont de Uitwijk op de Uithof een uitgebreid aanbod aan films. De Universiteitsdag is een goede gelegenheid om uw goede herinneringen daaraan nog eens op te halen. De herinnering wordt natuurlijk compleet, wanneer uw favoriete film van toen wordt vertoond. Dat kan. Het enige dat u daarvoor hoeft te doen, is de beste film die u bij de Uitwijk hebt gezien, te vermelden op een briefkaartje of in een e-mail. De film die het meest wordt genoemd, wordt op de Universiteitsdag vertoond in de buurt van de Uitwijk.

Na afloop is er een borrel in de Uitwijk.

Stuur uw favoriete film naar: De Uitwijk, t.a.v. Emmy Lagrange, Leuvenlaan 19, 3584 CE Utrecht, info@uitwijk.uu.nl, (030) 253 3402.

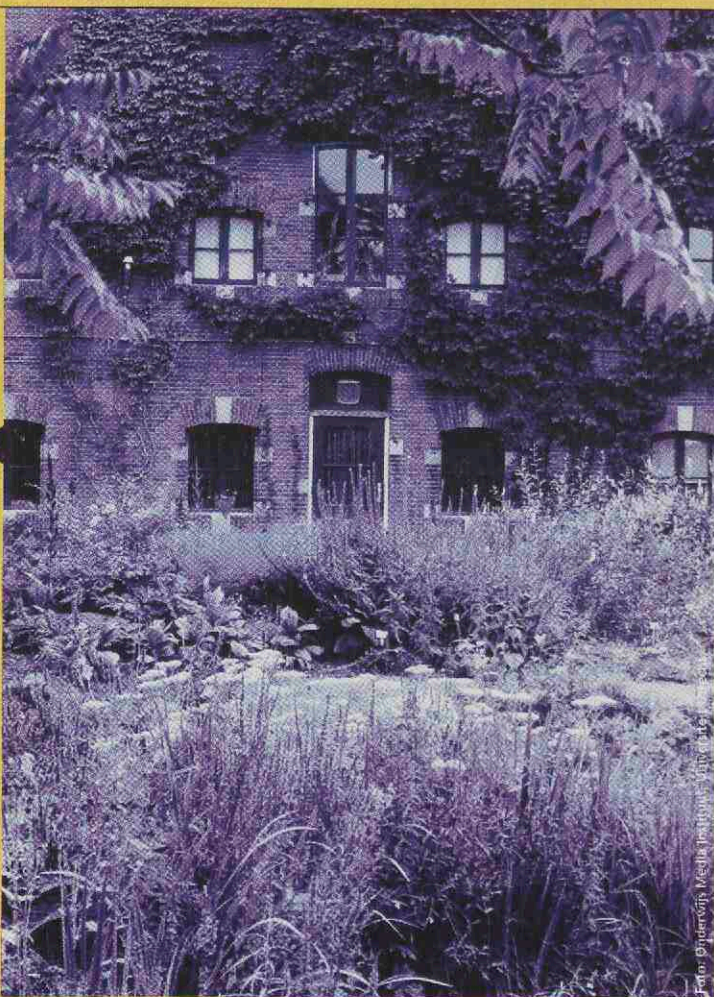
Botanische tuinen

De botanische tuin Fort Hoofddijk is aangelegd op en rondom de remises van het 19-eeuwse 'Werk aan de Hoofddijk', een onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. U vindt er onder andere Nederlands grootste rotstuintuin, een bekroonde systeemtuin, een kascomplex met tropische en subtropische collecties, een heemtuin en een thematuin. De functie van de Botanische Tuinen is in de loop van de ruim 350 jaar van haar bestaan aangepast aan de eisen van de moderne tijd. Het primaire doel is echter nog steeds: ondersteuning bieden aan onderwijs en onderzoek. Daarnaast is, vooral de laatste jaren, de nadruk komen te liggen op de publieksfunctie. Kom zelf eens een kijkje nemen op de Universiteitsdag. Op zaterdag 6 april wordt om 15.00 speciaal voor alumni een rondleiding gegeven.

Aanvang: 15.00 uur

Locatie: Fort Hoofddijk, Budapestlaan 17 (Uithof)

Contactpersoon: Akkie Joosse, (030) 253 7787 of kijk op www.bio.uu.nl/botgard

Fort Hoofddijk, hoofdgebouw van de Botanische tuinen

Alumniservice

Utrechts Universiteitsfonds

Het Utrechts Universiteitsfonds is de organisatie van begunstigers die tot doel heeft bij te dragen aan de groei en de bloei van de Universiteit Utrecht. Dat doet het U-fonds onder meer door:

- versterken van de band tussen alumni (oud-studenten) en universiteit, en alumni onderling
- bureau voor alumnicontacten en -faciliteiten
- vestigen van bijzondere leerstoelen
- subsidiëren van activiteiten door studenten voor studenten
- verstrekken van beurzen en prijzen
- sociale zorg voor studenten

Bestuur

Op 13 december jl. vergaderden de besturen van de Universiteit en het Universiteitsfonds samen over het alumnibeleid. Beide besturen zijn tevreden over de voortgang die is geboekt in de afgelopen jaren. Toch is er nog veel te doen. Het komend jaar zal vooral aandacht zijn voor het ontwikkelen van alumninetwerken in binnen – en buitenland en voor de vormgeving van het facultaire alumnibeleid in de nieuwe onderwijsstructuur. Ook wordt gewerkt aan het beter toegankelijk maken van alumnigegevens voor alumni zelf.

Bijzondere leerstoelen

Benoemingen

- Prof. dr. P.R. Bär is per 1 oktober 2001 opnieuw benoemd tot bijzonder hoogleraar 'Experimentele Neurologie' bij de faculteit Geneeskunde.
- Mw. dr. A.E. Komter is benoemd tot bijzonder hoogleraar 'Vergelijkende studies van maatschappelijke solidariteit' bij de faculteit Sociale Wetenschappen. De benoeming is ingegaan op 1 december 2001.
- Dr. L.M.H. Stassen is per 1 december 2001 benoemd tot bijzonder hoogleraar 'Taaltypologie' bij de faculteit Letteren.
- Dr. H.C. Gerritsen is per 1 januari 2002 benoemd tot bijzonder hoogleraar 'Laserfysica van com-

plexe biologische systemen' bij de faculteit Natuur- en Sterrenkunde.

- Prof. dr. B.W. Meijer is opnieuw benoemd tot bijzonder hoogleraar 'Beeldende kunst van renaissance in Italië en de Nederlanden in hun onderlinge relatie'. De benoeming is ingegaan op 1 februari 2002
- Dr. R.M. Castelein is benoemd tot bijzonder hoogleraar 'Pediatrie Orthopedie' bij de faculteit Geneeskunde. De benoeming gaat in op 1 juni 2002.

Eervol ontslag

De bijzondere leerstoel 'Veterinaire Milieukunde' bij de faculteit Diergeneeskunde is per 1 januari 2002 omgezet in een reguliere leerstoel bij de faculteit. Prof. dr. M. van den Berg kreeg eervol ontslag als bijzonder hoogleraar en is benoemd tot gewoon hoogleraar op deze leerstoel.

Alumninetwerken

Op verschillende plaatsen in het buitenland zijn alumni bezig met de vorming van netwerken. Het lustrumjaar 2001 leerde ons dat alumni het op prijs stellen wanneer de universiteit naar hen toekomt. De evenementen in de eigen omgeving waren een groot succes. In de Verenigde Staten worden in 2002 opnieuw twee bijeenkomsten

georganiseerd waar professor Geelhoed namens de Utrechtse Universiteit het woord voert. Op pagina 4/5 in deze Illuster leest u er meer van.

Ook in ons eigen land gaan we actiever om met de vorming van alumni-netwerken. We zijn bezig met de ontwikkeling van een jaarlijks programma van lezingen op locatie in samenwerking met alumninetwerken ter plaatse. Alumni die daarvoor toestemming geven, worden – als alles doorgaat – opgenomen in een beveiligde digitale almanak. Dit is een belangrijk hulpmiddel voor alumni om elkaar te vinden. En voor het alumnibureau om de alumni te vinden.

Ufonds-alumnipas 2002

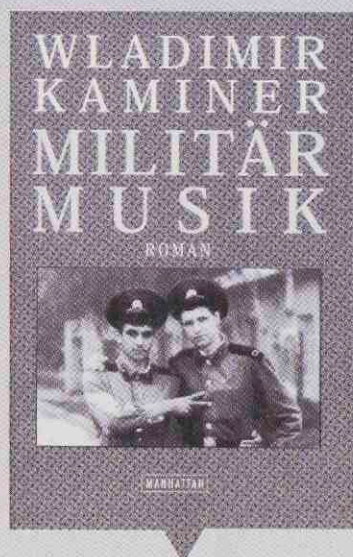
Sinds 1886 zet het Utrechts Universiteitsfonds zich in voor de groei en de bloei van de Universiteit Utrecht. Dankzij de bijdragen van de begunstigers worden alumnicontacten onderhouden, bijzondere leerstoelen ingesteld, studentenactiviteiten ondersteund en op andere manieren bijgedragen aan het welzijn van de universiteit. Het Universiteitsfonds nodigt de lezers van Illuster uit om begunstiger te worden. Dat kan met de bon voorin dit blad. U betaalt minimaal € 15,- per jaar. Als dank voor uw bijdrage ontvangt u de Ufonds-alumnipas.

Hiermee kunt u:

- Gratis lenen bij de Universiteitsbibliotheek
- Voordelig gebruik maken van Postacademisch Onderwijs
- Gebruik maken van het Studieloopbaancentrum
- Met korting de Botanische Tuinen bezoeken
- Goedkoper evenementen organiseren bij Faciliteiten Bedrijf Utrecht
- Gebruik maken van aanbiedingen bij universiteitswinkel SOLARIS
- Goedkoper verzekeringen afsluiten.

Wilt u meer weten van het Universiteitsfonds of de Ufonds-alumnipas? Bel of schrijf ons of bezoek onze webpagina's:
Utrechts
Universiteitsfondsalumnibureau
Bestuursgebouw
Heidelberglaan 8
3584 CS Utrecht
tel.: (030) 253 80 25
fax: (030) 253 80 26
e-mail: ufonds@ufonds.uu.nl
www.ufonds.uu.nl
www.alumni.uu.nl

Algemeen

Duitse Taal en Cultuur

Op de website van de opleiding Duitse taal en Cultuur:

www.let.uu.nl/duits is actuele informatie te vinden over programma's, medewerkers en uiteraard ook activiteiten. U bent bijvoorbeeld van harte welkom bij de lezing van Vladimir Kaminer op maandag 22 april i.s.m. de stichting Cultuur & Kommunikation van het Goethe Instituut.

De joodse Rus, geboren in 1967, vestigde zich na de val van de Muur in Berlijn. In de wijk Prenzlauer Berg manifesteerde hij zich in het literaire circuit als spraakmakende organisator. Zo zorgde hij voor nostalgische en ironisch-parodistische dansavonden. Kaminer werd bekend door de verhalenbundel 'Russendisko', die verscheen bij Goldmann (2000) en in een Nederlandse vertaling bij uitgeverij Vassalucci (2001). Daarin observeert hij op komische en ironische wijze het tumultueuze, multiculturele grotestadsleven. Hij publiceerde in 2001 'Militärmusik' en 'Schönhauser Allee' en bundelde teksten van jonge auteurs in 'Frische Goldjungs'. Zijn website www.russendisko.de is typerend voor zijn behoefte het verhalen vertellen aan het alledaagse te koppelen.

Meer informatie:

Woensdag 24 april van 15.00-16.30 uur in zaal 0.07 op Trans 10, achter het Academiegebouw. Aansluitend bent u uitgenodigd voor een versnapering met medewerkers en studenten. Informatie/Organisatie: Ewout van der Knaap, (030) 253 6175.

De Koperen Vlinder

Van 3 tot en met 8 maart 2002 speelt Parnassus in samenwerking met Studium Generale het toneelstuk De Koperen Vlinder van de Britse schrijver William Golding (1911-1993). Golding werd vooral bekend door zijn, inmiddels twee keer verfilmde, roman Lord of the Flies. Hij is een knap stylist en een bijzonder boeiend moralistisch schrijver.

The Brass Butterfly (De Koperen Vlinder), Goldings enige tekst voor toneel, is nooit eerder in ons land opgevoerd. Speciaal voor de productie van Parnassus is door Ellen Wesselingh een Nederlandse vertaling gemaakt. De regie van de voorstelling is in handen van Henk Jansen. Het wordt een spannend stuk, waarin naast allerlei moeilijke verwickelingen, ironie ook een grote rol speelt.

Meer informatie

Data: 3 tot en met 8 maart 2002 (behalve 5 maart)
Tijd: 20.30 uur
Plaats: Parnassus, Kruisstraat 201, 3581 GK Utrecht
Reserveren: (030) 253 8769
Entree: € 6 / € 5 (studenten, CJP, 65+, alumni, U-pas)

Wanted: tipgevers

De overstap van studie naar arbeidsmarkt roept bij studenten allerlei vragen op. Welke functies zijn er allemaal? Hoe is de cultuur van een organisatie of sector? Wat zijn de mogelijkheden met een specifieke opleiding of specialisatie? Boeken, kranten of internet geven lang niet overal antwoord op. Veel vragen kunnen het best worden beantwoord door mensen in het veld. Bijvoorbeeld door alumni.

Het Studenten Service Centrum brengt studenten die bezig zijn met hun loopbaanoriëntatie in contact met alumni. De studenten kunnen dan hun vragen stellen. Dat kan tijdens een (telefoon)gesprek, maar ook via e-mail. Studenten ervaren dit als erg waardevol. En veel alumni vinden het zinnig om hun kennis en ervaring op deze manier beschikbaar te stellen.

Vindt u het leuk om studenten verder te helpen? Meldt u dan aan. Als uw profiel aansluit bij de vraag die een student stelt, dan wordt u per e-mail benaderd. U beslist zelf op welke wijze u met de student in contact wilt komen. In de regel wordt een alumnus niet vaker dan twee keer per jaar benaderd voor informatie en tips.

Meer informatie

Stuur een e-mail naar j.limvers@ssc.uu.nl met daarin uw naam, de door u gevolgde studierichting en specialisatie, het jaar waarin u bent afgestudeerd, uw huidige functie (en eventueel vorige functies), uw huidige werkgever. U kunt zich direct per e-mail aanmelden of voor meer informatie contact opnemen met mw. drs. J.F. Limvers (Jacky), studieloopbaanadviseur van het Studenten Service Centrum, (030) 253 1733.

Universiteitsmuseum

- Tot en met 9 juni 2002: **Zegen of zonde.** Een tentoonstelling over biotechnologie. Kijk ook op www.zegenofzonde.nl
- Tot en met 1 april 2002: **De Griekse pottenbakker aan het werk.** Grieks zwart- en roodfigurig aardewerk uit de collectie archeologie
- Van 1 maart tot en met 5 mei **Stinzenplantententoonstelling** Voorjaarsbloeiërs in de Oude Hortus.
- Piepslow** vanaf april 2002 Volg de gezinsuitbreiding van de familie Mees. Te zien in de nestkast in museumtuin de Oude Hortus of op internet: www.museum.uu.nl

- 13 en 14 april: **Museumweekend.** In dit weekend: opening van de fototentoonstelling waarin fotografen hun visie op het werken aan de Universiteit Utrecht geven.

Meer informatie:

Universiteitsmuseum, Lange Nieuwstraat 106, 3512 PN Utrecht, (030) 253 8008. Geopend dinsdag t/m zondag van 11.00 uur tot 17.00 uur. Alumni krijgen gratis toegang tot het museum op vertoon van de bon op pagina 22.

USKO voert Johannes Passion uit

Traditiegetrouw voert het Utrechts Studenten Koor en Orkest elk jaar een groot werk van Johann Sebastian Bach uit. Beurtelings zijn dit de Hohe Messe, de Matthäus Passion en de Johannes Passion. Dit jaar wordt op vrijdagavond 22 maart de

Johannes Passion uitgevoerd, onder leiding van dirigent Johan Rooze. Aan dit concert verlenen diverse solisten hun medewerking.

Meer informatie: Vrijdag 22 maart, Jacobikerk, St. Jacobsstraat in Utrecht. U kunt telefonisch kaartjes reserveren bij het USKO via telefoonnummer (030) 253 8785.

Faculty Club gratis

De Faculty Club bestaat nu 3 jaar en telt zo'n 850 leden. Het bestuur wil medewerkers én alumni laten profiteren van de prettige ambiance van de club. Daarom is besloten de Club het hele jaar (dus t/m december 2002) ook voor alumni open te stellen. Dat betekent dat iedereen die bij de Universiteit Utrecht werkt of aan de Universiteit Utrecht gestudeerd heeft in de Club met gasten kan komen dineren, borrelen, lunchen

De facultyclub, een jaar gratis proeflidmaatschap

Utrechtse stellingen

Stellingen uit recente
Utrechtse proefschriften

of vergaderen. In het weekend, als de Club gesloten is, kunnen de verschillende ruimtes voor andere en privé-doeleinden worden verhuurd. Van januari tot mei 2002 is het Academieggebouw wegens verbouwing gesloten. In die periode is de Faculty Club wel open, maar het kan voorkomen dat er overdag wat lawaai overlast is. Daarom hoeven leden ter compensatie een heel jaar geen lidmaatschapsgeld te betalen. En krijgt u bij een diner voor 2 personen op vertoon van dit artikeltje van de cateraar een fles huiswijn geserveerd.

Meer informatie

Voor een gratis 'proeflidmaatschap' van een jaar, een toegangspas (€22,50 borg) of voor meer informatie kunt u contact opnemen met Noor van Haaren, telefoon (030) 253 9911, fax (030) 253 3366 of e-mail n.vanhaaren@helios.uu.nl.

Faculty Club, Achter de Dom 7, 3512 JN Utrecht, (030) 253 9911 (clubmanager)
(030) 253 9910 (huiskamer).
Reserveringen: (030) 253 8254, fax: (030) 253 3366
e-mail: faculty.club@helios.uu.nl
Openingstijden: maandag t/m vrijdag van 11.00-21.00 uur

Voorjaars-programma's Studium Generale

Ook dit voorjaar heeft Studium Generale weer een aantal prikkelende lezingenseries voor u samengesteld. Het volledige programma vindt u op www.sg.uu.nl. Hieronder een beknopte opsomming van de activiteiten:

- **Grijze Wijzen V, emeriti aan het woord.** Het programma wordt georganiseerd door het bureau Studium Generale en de Faculty Club Helios. Maandag 25 maart of maandag 8 april: prof.dr.J.A. van Ginkel (rector magnificus Universiteit Utrecht 1986 – 1997) en maandag 29 april: prof.dr. H. Schultink (emeritus hoogleraar Nederlandse Letteren).

Plaats: Faculty Club Helios, Achter de Dom 7a, Utrecht, aanvang 20.00 uur, aanmelding verplicht.

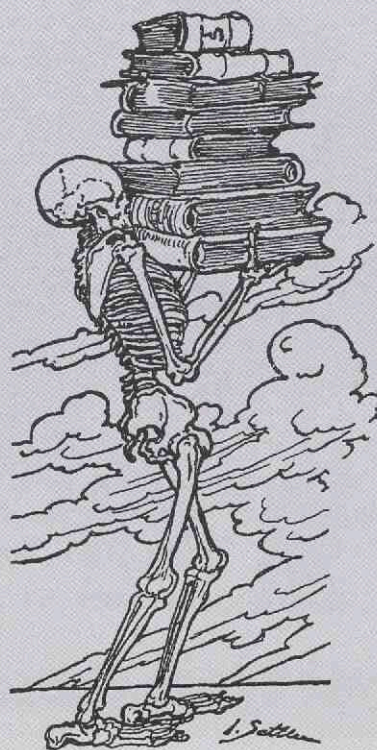
- **De uitdijende cirkel, herziening van de relatie mens-dier** Lezingenserie op maandag 25 februari en maandag 4, 11, 18 en 25 maart met onder meer Paul Cliteur, Dirk Boon, Midas Dekkers en Elsbeth Noordhuizen-Stassen. Plaats: Raadzaal, gebouw Pietershof, ingang Kromme Nieuwe-gracht 47 E, Utrecht. Aanvang: 20.00 uur precies.

- **De geschiedenis van de roman.** Lezingenserie in samenwerking met Stichting Literaire Activiteiten Utrecht, onder meer met Cees Nooteboom, Rob Schouten en Wim T. Schippers. Woensdag 13 en 20 maart, woensdag 3, 10 en 17 april, woensdag 1 en 8 mei. Plaats: Kanunnikenzaal van de Faculty Club, Achter de Dom 7a. Aanvang: 20.00 uur.

- **Schepping, wereldbeeld en levensbeschouwing.** Acht lezingen geven een overzicht van bekende en minder bekende scheppingsverhalen. Met onder andere Wouter van Beek, Ria Kloppenborg, Burchard Mansvelt-Beck en Wim B. Drees. Op donderdag 14 en 21 maart, 4, 11, 18 en 25 april en 2 mei. Plaats: Raadzaal, gebouw Pietershof, ingang Kromme Nieuwe Gracht 47E, Utrecht. Aanvang: 20.00 uur.

Ook organiseert het Bureau Studium Generale een aantal symposia.

- **De Evolutie**, vrijdag 8 maart 2002, (i.s.m. Natuur & Techniek wetenschapsmagazine), Educatorium, 13.30 uur – 22.00 uur
- **Het Geheugen** (in de serie interdisciplinaire podia), vrijdag 3 mei 2002, Educatorium, 13.00 – 18.00 uur
- **Universitaire Vredesdagen. Religie: middel of obstakel voor vrede** (i.s.m. Oikos en SIB) dinsdag 14 mei 2002, Academiegebouw, 13.00 – 21.00 uur

De geschiedenis van de roman
Illustratie: Joseph Sattler

Meer informatie:

Bureau Studium Generale, Heidelberglaan 8, 3584 CS Utrecht, (030) 253 2436, e-mail studgen@sg.uu.nl. Aan deelname zijn geen kosten verbonden, tenzij anders vermeld.

De USKO-reünisten vereniging

Onlangs is in Utrecht de Reünisten Vereniging van het Utrechts Studenten Koor & Orkest (afgekort R-USKO, spreek uit Rustco) opgericht. Alle oud-leden van wie nog een naam en adres bekend was hebben hierover inmiddels een brief ontvangen. Van veel oud-USKO-leden zijn de namen en adressen echter niet meer bekend. Daarom vragen we iedereen die nog geen uitnodiging heeft ontvangen om contact met ons op te nemen.

Wat heeft u aan een lidmaatschap? Leden van het R-USKO worden uitgenodigd voor toekomstige festiviteiten, zij worden op de hoogte gehouden van de wederwaardigheden van het USKO (Wist u al dat Johan Rooze sinds september 2001 de vierde dirigent in de illustere geschiedenis van het USKO is, als opvolger van Harold Lenselink?), zij

krijgen voorrang bij de inschrijving voor oud-ledenweekends en bij de verdeling van de plaatsen in ensembles. En zij krijgen (in principe) korting op de activiteiten voor USKO-reünisten. Er zijn plannen voor ontmoetingsdagen en/of -weekends, een foto-uitwisselbeursje, het opsporen en distribueren van oude opnames, enzovoorts.

Meer informatie:

Het bestuur van het R-USKO bestaat uit: Michiel Jonkers (voorzitter), Anne Brouwer (secretaris), Liesbeth van der Luit (penningmeester), Frans Alkemade, Laura Hak, Karin Nelson. De contributie bedraagt voorlopig €10,- per kalenderjaar. Aanmelden: rusko@usko.nl (kijk ook eens op www.usko.nl), of met een kaartje naar: R-USKO, Valkenheide 34, 3953 MC Maarsbergen. Voor belangstellenden zijn er inmiddels ook diverse cd's met oude opnames en een cd-rom vol foto's en geschiedenis te bestellen.

Als opvolger van het kwartje zou de munt van 20 eurocent 'kwin-tje' moeten heten.

[Meinte Blaas, Natuurkunde]

Wie voor een dubbeltje geboren is, wordt na de invoering van de euro nooit meer een kwartje.

[Wilbert Bartels, Geneeskunde]

De macht van schoonheid: als Máxima onaantrekkelijk zou zijn geweest, had Nederland haar haar foute familiegeschiedenis niet zo snel gegeven.

[Thijs Schwarz, Geneeskunde]

Je kunt een ander niet gelukkig maken, wel ongelukkig.

[Paul Knuijt, Sociale Wetenschappen]

Het meest ingrijpende gevolg van het uitsterven van de reuzenpanda zal zijn dat het WNF naar een nieuwe mascotte op zoek moet.

[Jakob Wallinga,

Ruimtelijke Wetenschappen]

Onthaasten begint met wachten voor het rode stoplicht.

[Alexander Nederbragt, Biologie]

Van de helft van alle fietsen werkt de verlichting niet. Als de fietsenfabrikanten de helft van de hiervoor opgelegde boetes zouden moeten betalen, zou de kwaliteit van de fietsverlichting sterk toenemen.

[Peter van Zouneveld, Geneeskunde]

Wetenschap zonder dieproeven is een illusie, tenzij we de wet veranderen: dan is het een gegeven waarmee we allemaal leren leven.

[Pascal van Loo, Diergeneeskunde]

Als god een vrouw was, was de zevende dag een koopzondag.

[Nancy van Ooteghem, Geneeskunde]

De keuze voor kinderen is evenals de keuze voor het niet willen krijgen van kinderen een egocentrische keuze

[Josje Arts, Diergeneeskunde]

Voor werkende ouders vormt het werk vaak het rustpunt in de week.

[Larrien Teunissen, Geneeskunde]

Publicaties

Colofon

Illustrer 26, jaargang 7, maart 2002

Illustrer is een gezamenlijke uitgave van de Universiteit Utrecht en het Utrechts Universiteitsfonds, in samenwerking met faculteiten en verenigingen.

Illustrer verschijnt vier keer per jaar en wordt toegezonden aan afgestudeerden van de Universiteit Utrecht in een oplage van 58.000.

Hoofredacteur:

Twan Geurts

Redactie:

Armand Heijnen, Hélène Ruys, Sandra van Kampen (eindredactie)

Redactie-advies:

Mascha Damen, Lamberthe de Jong, Arjan Kors, Hendrik Spiering

Redactieraad:

Piet van Asseldonk, NOS eindredactie; Paul van den Hoven, hoogleraar linguïstiek UU; Joop Kessels, directeur communicatie UU; Bas Mesters, Adviesraad voor Wetenschap en Technologie; Frieda Pruim, redacteur Opzij; Arie Smit, directeur TeleacNot

Aan dit nummer werken verder mee:

Camiel van den Boogaard, Tanny Dobbelaar, Erik Hardeman, Christie Hofmeester, Janny Ruardy, Hélène Ruys, Wijnand Schaap, Paul Schnabel, Yvonne Sloopjes, Chiara Soldati, Leneke Visser, Johan Vlasblom

Foto's:

Maarten Hartman, Ivar Pel, Sjaak Ramakers, Kees Rutten, Paul Romijn, Carin Verbruggen

Foto omslag:

Sjaak Ramakers

Rubriekillustraties:

Marco Faassen

Ontwerp en opmaak:

WRIK (BNO), Utrecht

Druk:

Brouwer Rotatie

© Universiteit Utrecht

Illustrer, periodiek voor alumni van de Universiteit Utrecht. Overname van artikelen is -met bronvermelding- toegestaan. Het U-blad stelt op verzoek van de redactie eerder in het U-blad verschenen artikelen en illustraties beschikbaar aan Illustrer.

Illustrer is een productie van het Bureau Journalistieke Producties, een samenwerking tussen het Communicatie Service Centrum van de Universiteit Utrecht en het Utrechts Universiteitsblad.

ISSN:

1338-4703. Voor toezending is gebruik gemaakt van het alumnibestand van de Universiteit Utrecht

Opzoek aan de lezer

Illustrer 27 verschijnt op 12 juni 2002.

Reacties, suggesties en ingezonden mededelingen kunt u toezenden aan de redactie voor 17 april 2002. De redactie houdt zich het recht voor ingezonden mededelingen te welgeren of in te korten.

Redactie-adres:

Illustrer
Postbus 80125
3508 TC Utrecht
tel.: (030) 253 26 51
fax: (030) 253 36 85
e-mail: illustrer.redactie@csc.uu.nl
Voor adreswijzigingen: illustrer@csc.uu.nl

De charmes van het vak
sociaal-geografische opstellen voor Hans van Ginkel

De charmes van Hans van Ginkel

'Een goedmoedige, terzakekundige maar weinig opvallende aardrijkskundeleraar, een beetje verdwaald op de universiteit'. Dat was de indruk die Hans van Ginkel maakte op studenten in de jaren zeventig. Hij was toen docent aan het Geografisch Instituut, de huidige faculteit Ruimtelijke Wetenschappen. Maar deze alledaagse aardrijkskundeleraar zou het nog ver schoppen: van 1986 tot 1997 was Hans van Ginkel rector van de Universiteit Utrecht, de langstzittende uit de universiteitsgeschiedenis.

Tegenwoordig woont Van Ginkel in Japan, waar hij rector is van de Universiteit van de Verenigde Naties. Van Ginkel is de geografie ('een prachtvak') echter altijd trouw gebleven. Zelfs toen hij naar Japan ging bleef hij als deeltijd-hoogleraar aan de faculteit verbonden. Aan die formele verbintenis is pas afgelopen jaar, na 33 jaar dienstverband, een einde gekomen. Ter ere van dit afscheid hebben de collega's van de faculteit, al de 'Erven van Ginkel' genoemd, een liber amicorum samengesteld: *'De charmes van het vak: sociaal-geografische opstellen voor Hans van Ginkel'*.

Het vriendenboek gaat vooral in op de verdiensten van Van Ginkel als geograaf en bevat opstellen over onderwerpen die hem als geograaf bezighielden. Een van de aardige dingen van het boek is dat het niet alleen de charmes van het vak, maar ook de charmes van Hans van Ginkel blootlegt. Een daarvan is ongetwijfeld zijn ontwapenende 'gewoonheid'. Enkele rake foto's maken dit duidelijk: in a-modieuze sportbroek of aan de vergadertafel kijkt Van Ginkel evident gelukkiger dan tijdens een bezoek van koningin Beatrix. Zijn grootste kwaliteiten lagen ontegenzeggelijk

op het sociale en bestuurlijke vlak. Woorden als consensus, draagvlak, teamspeler, saamhorigheid en zelfs familiegevoel komen we in de bundel veelvuldig tegen. Pieter Hooimeijer noemt de spreekwoordelijke saamhorigheid onder geografen zelfs de belangrijkste erfenis van Van Ginkel: 'een aanzienlijk vermogen in de vorm van sociaal kapitaal, dat dagelijks een hoog rendement oplevert'. Die charmes gooide van Ginkel ook als bestuurder in de strijd: 'Van Ginkel staat erom bekend op meesterlijke, maar ondoorgroendelijke wijze conflicten te kunnen vermijden en toch belangrijke problemen tot een oplossing te brengen', aldus een citaat uit het U-blad.

Het nadeel van dit soort boeken is dat ze meestal alleen interessant zijn voor ingewijden. Enkele verhalen uitgezonderd geldt dat ook voor dit boek. Maar het boek is natuurlijk vooral leuk voor Hans van Ginkel zelf. En dat is voor een liber amicorum toch het belangrijkste.

De charmes van het vak. Sociaal-geografische opstellen voor Hans van Ginkel. Onder redactie van Joost Hauer & Ben de Pater. Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen - Universiteit Utrecht, 2001. Belangstellenden kunnen contact opnemen met Ria van der Linden, e-mail: r.vanderlinden@geog.uu.nl

[KV/Ublad]

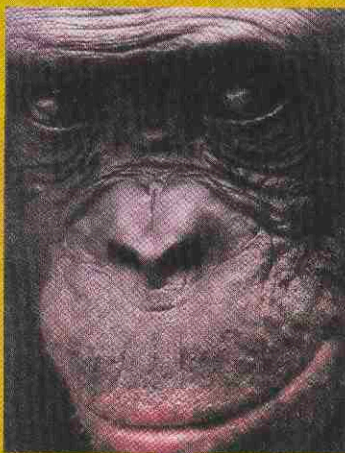
De Nescio van Utrecht

Kort geleden verscheen bij uitgeverij De Prom een herdruk van *'De schuifrompet'* van Engelmans neefje C.C.S. (Kees) Crone (1914-1951). In dit boek, oorspronkelijk verschenen in 1947, zijn alle verhalen van de schrijver gebundeld. Verhalen die zich afspelen in het Utrecht van de jaren dertig, simpele gebeurtenissen van eenvoudige mensen. Zoals het titelverhaal. In drie bladzijden vertelt Crone hoe bakker Willem Dungen ontslagen wordt. De sfeer van de crisisjaren wordt helder beschreven, zonder franje. De sfeer, die Crone in al zijn verhalen schept, is sterk. Hij heeft geen adjectieven nodig, om aan te geven wat voor impact het ontslag van Dungen heeft op zijn gezin. Niet voor niets is hij de 'Nescio' van Utrecht genoemd. In alle verhalen is de stad Utrecht

zeer prominent aanwezig en dan met name de binnenstad. Er wordt veel gewandeld in de verhalen. Crone bleek zelf een fervent wandelaar te zijn. Daarom heeft zijn zoon Frans Crone bij het verschijnen van de herdruk van *'De schuifrompet'* een boekje uitgegeven met vijf wandelingen. Aardig om te lezen, mooie foto's om te bekijken.

C.C.S. Crone - De schuifrompet. Verzameld proza. Uitgeverij De Prom. Prijs: €18,16.
Frans Crone - het Utrecht van C.C.S. Crone. Vijf wandelingen. Uitgeverij De Prom. Prijs: €15,89.

[JR/Ublad]

Aap heeft cultuur

In zijn boek *'De aap en de sushi-meester'* zet de wereldberoemde primatoloog en Utrecht-alumnus Frans de Waal nog eens op een rijtje hoeveel mens en dier eigenlijk gemeen hebben. De grens blijkt lang niet zo scherp als sommigen zouden willen.

Een greep. Chimpansees gebruiken gereedschap om termieten uit een nest te vissen of om harde noten te kraken en jongen 'leren' dit weer van hun moeder. Makaken spoelen het zand van aardappels voor ze ze opeten - dit afspoelen is generaties geleden 'ontdekt' door een jong dier, de rest van de gemeenschap heeft het gedrag overgenomen. Deze voorbeelden zijn niet nieuw. De kracht van De Waals boek schuilt niet in de kale feiten, maar in de synthese. Van elke ethologische ontdekking beschrijft hij hoe deze ontvangen werd en welke belachelijke tegenwerpingen soms gemaakt zijn om het unieke mensbeeld te kunnen handhaven.

De spiegelproeven bijvoorbeeld. Een chimpansee krijgt onder ver-

doving een vervlek op zijn gezicht. Als hij na het ontwaken voor een spiegel staat, wrijft hij op de vlek op zijn hoofd. Conclusie: hij herkent zijn aangetaste beeld in de spiegel, de aap heeft zelfbewustzijn. Protest van een wetenschapper: misschien hebben apen die uit narcose komen wel de automatische neiging om hun hoofd aan te raken.

Frans de Waal: De aap en de sushi-meester. Over cultuur bij dieren. Uitgeverij Contact. Prijs: €31,72.

[RB/Ublad]

Katholieke canon

In *Het spiegeland venster* beschrijft Mathijs Sanders de literaturopvattingen van drie generaties katholieke schrijvers en critici in Nederland, in de periode tussen 1870 en 1940. De meeste handboeken en overzichtswerken besteden nauwelijks aandacht aan de literatuur uit de levensbeschouwelijke zuilen. Na een bloeiperiode van onderzoek naar het Nederlandse katholicisme in de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw, lijkt de interesse voor 'de studie van zo'n marginaal verschijnsel' tegenwoordig minimaal geworden. Mathijs Sanders, tot voor kort verbonden aan het Onderzoeksinstituut voor Geschiedenis en Cultuur van de Universiteit Utrecht en tegenwoordig wetenschappelijk medewerker bij de Open Universiteit, durft het desondanks aan het spanningsveld te beschrijven tussen literaire moderniteit en katholieke levensbeschouwing in deze periode. Wat bewoog schrijvers als Alberdingk Thijm en Schaepman en welke posities bekleedden zij in het literaire circuit? Hoe verliepen hun polemieken met hun niet-gelovige collega's?

Het boek besteedt ook aandacht aan de vele katholieke schrijvers die de canon bij lange na niet gehaald hebben, maar wier werk en opvattingen interessant zijn in de context van het katholieke literaire debat.

Mathijs Sanders: Het spiegeland venster, katholieken in de Nederlandse literatuur 1870-1940. Uitgeverij Vantilt. Prijs: €25,- (bestellen: uitgeverij Vantilt 024 - 3602204).

[TG]

Alumniservice

Oud-leden Orca, Charon en De Batavier

De stichting Oud-leden Orca, Charon en De Batavier heeft ongeveer 300 donateurs. Via tal van activiteiten proberen we de oud-leden betrokken te laten zijn bij Orca. Zo is er elk jaar op Hemelvaartsdag de oud-ledendag (dit jaar dus op 9 mei). Vier keer per jaar wordt een nieuwsbrief of een 'Blik' verstuurd. Ook heeft de Oud-leden Stichting eigen pagina's op de Orca website en wordt een e-mail lijst opgesteld.

Dit jaar gaan we regelmatig (maandelijks?) een oude-lullenborrel (ook voor jongere leden) op de loods houden om de band tussen Orca en de oud-leden nog steviger te maken. Mogelijk gaan we met de oud-leden een nationale wedstrijd bezoeken. En wat meer zelf roeien. Wie weet, doet er op de volgende clubkampioenschappen wel een oudleden-8 mee.

Hierbij wil het bestuur van de Stichting Oudleden alle oud-Orcanen, oud-Charonauten en oud-Batavieren van harte uitnodigen voor de borrels (1 maart, 5 april en 7 juni vanaf 19.00 uur op de loods) en de oud-ledendag (9 mei vanaf 13.00 uur). Activiteiten oud-ledendag: *Oudleden Sprint, Botendoop* (een gloednieuwe Empacher 4-zonder, aangeboden door Yde van der Meulen) *springkussen, materiaalveiling, de Orca-shop*. Na afloop een borrel en een onvervalste Orca hap.

Roeivereniging Orca

Meer informatie:

Voor meer informatie over de oudledendag, andere activiteiten van de Oud-leden Stichting en/of lid worden:

<http://www.orcaroeien.nl> en ga via externen naar de Stichting Oud-leden. U kunt ook contact opnemen met suzanne.alting@wanadoo.nl (030) 212 9531. Of mail naar oudleden_orca@yahoo.com.

Hoger Onderwijs voor ouderen

In de maanden maart, april en mei is er nog plaats in de volgende HOVO-cursussen van de Universiteit Utrecht:

- **'Shakespeare'**, door dr. P. Franssen, op acht woensdagmiddagen vanaf 13 maart

- **'Koning Artur in de literatuur van de Middeleeuwen en van later tijd'**, door Prof.dr. W.P. Gerritsen, op acht donderdagmiddagen vanaf 14 maart
- **'Veroudering en ziekte: onderscheiden of onafscheidelijk'**, door medewerkers van de afdeling Geriatrie van het Academisch Ziekenhuis Utrecht, onder leiding van dr. J.A. Raymakers en met medewerking van Prof.dr. S.A. Duursma, op zeven woensdagmiddagen vanaf 3 april
- **'Vroegchristelijke kunst'**, door dr. C. Schuddeboom, van het Instituut Kunstgeschiedenis van de Universiteit Utrecht, op zes donderdagmiddagen vanaf 11 april.

Ook organiseert HOVO Utrecht samen met de Volksuniversiteit Utrecht een cyclus van vijf lezingen over 'Utrecht en de Kunst', op woensdagavond vanaf 13 maart 2002: Utrechtse schilders, architectuur in Utrecht, Utrecht en de muziek, beeldende kunstenaars en schrijvers uit Utrecht.

Meer informatie

Voor aanmelding, meer informatie of een cursusgids kunt u terecht op (030) 253 3483, op een werkdag tussen 10 en 15 uur. In mei verschijnt de nieuwe cursusgids met het volledige aanbod voor 2002-2003. U vindt het HOVO-aanbod ook op: www.hovoutrecht.nl.

Gratis naar het Universiteitsmuseum

Met deze bon krijgen alumni vanaf 2 januari 2002 gratis toegang tot het Universiteitsmuseum en museumtuin de Oude Hortus. De bon is geldig voor één persoon.

Universiteitsmuseum
Lange Nieuwstraat 106
3512 PN Utrecht
Tel. (030) 253 80 08
Geopend di t/m zo van 11.00 tot 17.00 uur.
Gesloten op Koninginnedag.

Bon David de Wiedlezing

Ondergetekende zal aanwezig zijn bij de David de Wiedlezing 2002 op vrijdag 24 mei om 16.00 uur, in de Theatronzaal van het Educatorium, Leuvenlaan 19, Uithof, Utrecht.

Naam:

Organisatie:

Postadres:

Postcode/plaats:

Aantal gewenste kaarten:

Deze bon per omgaande retourneren. De kaarten worden u dan thuis gestuurd. Aanmeldingen worden op volgorde van binnenkomst in behandeling genomen. Er geldt een maximum van twee kaarten per persoon.

Retouradres: Universiteit Utrecht – CSC, David de Wiedlezing, Antwoordnummer 8428, 3500 VW Utrecht. Kaarten reserveren kan ook telefonisch: (030) 253 3550.

Adressen faculteiten

Utrechts universiteitsfonds/ Alumnibureau

Heidelberglaan 8, 3584 CS Utrecht
(030) 253 80 25 Fax: (030) 253 80 26
E-mail: ufonds@ufonds.uu.nl

Aardwetenschappen

Budapestlaan 4, 3584 CA Utrecht
(030) 253 50 50 Fax: (030) 253 50 30
E-mail: l.nix@geo.uu.nl

Biologie

F.A.F.C. Wentgebouw, Sorbonnelaan 16, Postbus 80088, 3508 TB Utrecht
(030) 253 22 76 Fax: (030) 253 45 26
E-mail: t.h.j.m.raaimakers@bio.uu.nl

Diergeneeskunde

Androclusgebouw, Yalelaan 1, Postbus 80163, 3508 TD Utrecht
(030) 253 48 51 Fax: (030) 253 77 27
E-mail: t.arsarv@vet.uu.nl

Farmacie

F.A.F.C. Wentgebouw, Sorbonnelaan 16, Postbus 80082, 3508 TB Utrecht
(030) 253 73 13/253 25 25
Fax: (030) 251 39 53
E-mail: d.a.ondaatje@pharm.uu.nl

Geneeskunde

Stratenum, Universiteitsweg 100, Postbus 80030, 3508 TA Utrecht
(030) 253 88 88 Fax: (030) 253 90 25
E-mail: t.m.v.fakkeldij@med.uu.nl

Godgeleerdheid

Willem C. van Unnikgebouw
Heidelberglaan 2, 3584 CS Utrecht
(030) 253 18 53 Fax: (030) 253 32 41
E-mail: secr@theo.uu.nl

Letteren

Kromme Nieuwegracht 46, 3512 HJ Utrecht
(030) 253 61 05 Fax: (030) 253 60 83
E-mail: m.hoornenborg@let.uu.nl

Natuur- en Sterrenkunde

Kromme Nieuwegracht 5, Postbus 80000, 3508 TA Utrecht
(030) 253 32 84 Fax: (030) 253 92 82
E-mail: facbureau@phys.uu.nl

Rechtsgeleerdheid

Janskerkhof 3, 3512 BK Utrecht
(030) 253 70 18/253 70 17
Fax: (030) 253 73 00
E-mail: m.moerings@law.uu.nl

Ruimtelijke Wetenschappen

Willem C. van Unnikgebouw
Heidelberglaan 2, 3584 CS Utrecht
(030) 253 20 44 Fax: (030) 253 16 19
E-mail: r.vanginneken@geog.uu.nl

Scheikunde

F.A.F.C. Wentgebouw, Sorbonnelaan 16, 3584 CA Utrecht
Postbus 80083, 3508 TB Utrecht
(030) 253 37 93/253 37 91
Fax: (030) 253 30 72
E-mail: b.m.schouten@chem.uu.nl

Sociale Wetenschappen

Martinus J. Langeveldgebouw,
Heidelberglaan 1, 3584 CS Utrecht
(030) 253 47 00 Fax: (030) 253 16 19
E-mail: bureau@ss.uu.nl

Wijsbegeerte

Bestuursgebouw, Heidelberglaan 8, 3584 CS Utrecht
(030) 253 18 31 Fax: (030) 253 28 16
E-mail: e.kas@phil.uu.nl

Wiskunde en Informatica

Budapestlaan 6, 3584 CD Utrecht
(030) 253 15 15/253 35 36
Fax: (030) 253 83 94
E-mail: beek@math.uu.nl

IVLOS

Heidelberglaan 8, 3584 CS Utrecht
(030) 253 34 00 Fax: (030) 253 27 41
E-mail: ivlos@ivlos.uu.nl

Column Camiel van den Boogaard

Zakken met geld

Tien jaar geleden verruilde ik de universiteit voor de omroep. Het was de tijd waarin de derde geldstroom aan een indrukwekkende opmars begon, zowel in de wetenschap als bij de televisie. Ik heb die stroom in het Hilversumse van een extraatje uit zien groeien tot een onmisbare bron van inkomsten. En de journalistieke onafhankelijkheid heb ik zien smelten als sneeuw voor de zon. Hoe het de wetenschappers de afgelopen tien jaar is vergaan, weet ik niet. Ik hoop niet dat ze zich in mijn verhaal zullen herkennen.

Een nieuwjaarsreceptie. De voorzitter van één van de publieke omroepen spreekt het personeel toe: 'Onze geliefde omroep wil een platform zijn voor wat er leeft in de samenleving.' Hij vertelt er niet bij dat wat er leeft in de samenleving wel een zak geld mee moet nemen om tot dat platform te worden toegelaten. Hoe groter de zak geld, des te meer zendtijd.

De volgende dag zit ik voor die bewuste omroep een programma te monteren. In de hoek van de montagekamer staat een redelijk grote zak met geld. Ik maak een programma waarin duidelijk wordt gemaakt dat alle boeren zo snel mogelijk uit ons landschap moeten verdwijnen, zodat het lelijke boerenland eindelijk weer natuurgebied kan worden. In de montagekamer naast mij staat eveneens een flinke zak met geld. Die stelt een collega van mij in staat de kijkers duidelijk te maken dat het beeldschone boerenland koste wat kost behouden moet blijven, zeker als in de plaats daarvan malariegevoelige natuurgebieden komen. Beide programma's zijn uitgezonden door dezelfde omroep.

Zo bont als in Hilversum, zal het in de wetenschappelijke wereld niet zijn. Hoewel... Ik las dat onderzoek naar geneesmiddelen dat door farmaceutische bedrijven wordt gefinancierd, significant positievere resultaten oplevert dan vergelijkbaar onderzoek dat niet gefinancierd is. Dat was het resultaat van een 'onafhankelijk' wetenschappelijk onderzoek.

Misschien een leuk onderwerp voor een documentaire. Hoewel de financiering daarvan wel eens een probleem zou kunnen zijn...

[Camiel van den Boogaard Studeerde Algemene Letteren van 1986 tot 1992 en is nu programmamaker. Vanaf zondag 28 april is bij Nederland 1 een (gesponsorde) serie van zijn hand over wetlands te zien.]

Reageren? Illustrer.redactie@esc.uu.nl

De zijsprong

Opmerkelijke loopbanen

Vrachtwagenchauffeur Remko Scheffer: 'Het is mooi werk'.

Foto: Ivar Pel

'Ik ken de taal van de weg'

Remko Scheffer (1971) studeerde in 1997 af in sociale geografie.

Nu rijdt hij als vrachtwagenchauffeur door heel Europa.

Jaar na jaar stond er in het voorlichtingsboekje van sociale geografie een interview met een enthousiaste eerstejaars, Remko Scheffer. Hij had een blauwe maandag econometrie gestudeerd, maar sociale geografie vond hij veel leuker. 'De juiste switch', zo luidde de kop van het artikel.

Bij gebrek aan geld werd het interview steeds opnieuw afgedrukt. Dat vond Remko wel best, totdat hij na zijn studie ging werken als buschauffeur in de stad. 'Toen heb ik gevraagd of ze het eruit wilden halen.'

Van jongs af aan heeft Remko affiniteit met het verkeer. 'Op mijn vierde mocht ik al zeggen hoe we naar huis moesten. Ik zat altijd in kaarten te snuffelen, heb ook een heel goed richtingsgevoel. Ik ken de taal van de weg.' Het werd uiteindelijk sociale geografie. Vanwege zijn liefde voor kaarten, koos hij voor de specialisatie cartografie. 'Een verkeerde keuze. Het maken van een kaart vond ik saai en tijdrovend. Je zit voornamelijk achter de computer.'

Uiteindelijk studeerde Remko af op een onderzoek naar de bereikbaarheid van economische centra, met behulp van GIS (geografische informatiesystemen).

Onkostenpost

Na zijn studie kwam hij in dienst bij de het Gemeentelijk Vervoerbedrijf Utrecht (GVU) als buschauffeur. 'Dat had ik altijd al willen doen'. Een half jaar later hield hij de bus voor gezien. 'Optrekken, afremmen, deur openen, afstemmen. In een halve dag rijd je zes keer dezelfde route. Het is zwaar werk. Veel zwaarder dan wat ik nu doe.'

Tegenwoordig laat Remko zich als zelfstandig chauffeur inhuren door bedrijven, meestal in de audiovisuele sector. Als een tv-ploeg naar het buitenland moet, dan vervoert hij

de spullen en assisteert bij de productie. In de zomer rijdt hij met gigantische videoschermen naar grote evenementen. Het is mooi werk, vindt Remko. Minder slopend dan het vervoeren van bloemen, varkens of fruit, sectoren waar de concurrentie veel groter is. 'Kijk, in de bloemen verdienen bedrijven hun geld met transport. In mijn sector wordt het geld met producties verdiend. Het transport van de spullen is niet meer dan een onkostenpost.'

Ondernemer

Zijn antwoord op de vraag waarom hij niets met zijn studie is gaan doen klinkt geroutineerd: 'Enerzijds beschouw ik dit werk als tijdelijk. Ik kan altijd nog iets met mijn studie gaan doen. Voorlopig vind ik het prettig om geen verplichtingen te hebben. Als ik iedere dag naar kantoor zou moeten, zou ik niet gelukkig worden. Anderzijds: ik zie de hele wereld aan me voorbij trekken. Onderweg herken ik veel van wat ik op college heb geleerd. Over de effecten van Europese eenwording, bijvoorbeeld.'

Hoe ziet zijn toekomst eruit? Resoluut: 'Ik wil het liefst ondernemer blijven. Ik heb nu een oproepkracht. Dat vind ik wel een grappig idee, iemand die voor je werkt. Misschien wil ik het ondernemerschap wel uitbreiden. Tenminste, als het op mijn weg komt, letterlijk of figuurlijk.'

[Tanny Dobbelaar]